

Initiatiefwetsvoorstel: krachtens artikel 78 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B.2023 no. 157), ingediend d.d. 27 oktober 2026, door H. Lalmahomed, C. Dijksteel, en N. Amatmohamed, allen leden van De Nationale Assemblée, **houdende regels inzake het Hoger Onderwijs (Wet Hoger Onderwijs).**

Paramaribo, 27 oktober 2026

De initiatiefnemers:

H. Lalmahomed

C. Dijksteel

N. Amatmohamed

Aan: De Nationale Assemblée

DE NATIONALE ASSEMBLÉE
INGEK. 27 oktober 20 26
AGENDA NO. 2008/26
VERWEZEN NAAR _____

**Wet van,
houdende regels inzake
het Hoger Onderwijs
(Wet Hoger Onderwijs)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het wenselijk is om regels voor het hoger onderwijs vast te stellen, de kwaliteit van het hoger onderwijs te versterken, de transparantie te bevorderen, op verantwoorde wijze het hoger onderwijs in te richten en kwalitatief goed onderwijs te verzorgen om hoger kader op te leiden;

Heeft, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, de Staatsraad gehoord, bekrachtigd de onderstaande wet:

**HOOFDSTUK 1
ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1
Begripsbepalingen**

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. accreditatie	: het officieel keurmerk dat garandeert dat een opleiding voldoet aan strikte kwaliteitseisen, vastgesteld door een onafhankelijke, deskundige instantie zoals de accreditatieraad;
b. accreditatieorgaan	: het orgaan dat volgens de vigerende regelgeving met betrekking tot accreditatie belast is met het coördineren van het accreditatieproces van instellingen;
c. diploma	: document als bewijs voor de afronding van een opleiding of als bewijs voor het bezit van kennis en vaardigheden;
d. docent	: degene die bevoegd is hoger onderwijs te verzorgen;
e. examen	: een examen is de afsluitende toetsingen van de (wetenschappelijke) kennis en kundigheid van de student(e) om een fase of de studie succesvol af te ronden;
f. faculteit	: een faculteit is het overkoepelende orgaan dat een of

	meer studierichtingen omvat;
g. hoger beroepsonderwijs	: onderwijs dat is gericht op de overdracht en toepassing van theoretische- en praktische kennis op de ontwikkeling van vaardigheden in nauwe aansluiting op de beroepspraktijk;
h. hoger onderwijs	: wetenschappelijk onderwijs en hoger beroepsonderwijs;
i. instelling	: een universiteit als bedoeld in artikel 4 lid 1, een hogeschool als bedoeld in artikel 4 lid 2 en 3 of enige andere organisatie die hoger onderwijs verzorgt;
j. instellingsbestuur	: het bestuur of de directie van een instelling;
k. minister	: minister belast met onderwijsaangelegenheden;
l. onderzoeksinstituut	: instellingen die voornamelijk onderzoek doen;
m. opleiding/ programma	: een associate-, een bachelor-, een master- en een Philosophiae Doctor opleiding zoals bedoeld in de artikelen 11, 12 en artikel 20;
n. publieke hoger onderwijsinstelling	: hoger onderwijsinstelling zoals genoemd in artikel 16 en 62 van deze wet;
o. student	: degene die hoger onderwijs volgt;
p. studiefinanciering	: de door de staat gecreëerde fonds ter voorziening van de studielening aan een student;
q. studiejaar	: het tijdvak behelzende een collegejaar van bijkans 12 maanden, verdeeld over semester of trimester of kwartaal of modulair;
r. studiepunten	: aanduiding voor de zwaarte van opleidingen aan het hoger onderwijs;
s. tentamen	: een toetsing van kennis, inzicht en vaardigheden van de student met betrekking tot een bepaalde onderwijseenheid;
t. transcript	: het geheel van cijferlijst en supplement zoals bedoeld in artikel 32;

- u. wetenschappelijk onderwijs : onderwijs dat is gericht op de voorbereiding tot de zelfstandige beoefening van de wetenschap of de beroepsmatige toepassing van wetenschappelijke kennis dat inzicht geeft, en bevordert in de samenhang van de wetenschappen;

Artikel 2

Doel van de wet

1. regels vast te stellen voor het hoger onderwijs.
2. de kwaliteit van het hoger onderwijs te versterken, vergroten, verduurzamen en verhogen.
3. het hoger onderwijs transparant te maken.
4. op verantwoorde wijze het hoger onderwijs in te richten en onderwijs te verzorgen.

Artikel 3

Reikwijdte

Deze wet heeft betrekking op:

- a. alle hoger onderwijsinstellingen.
- b. de gesubsidieerde en niet gesubsidieerde instellingen en opleidingen.

Artikel 4

Universiteiten en Hogescholen

1. Universiteiten zijn gericht op het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs, het beoefenen van wetenschappelijk onderzoek en het verlenen van diensten, afgestemd op de maatschappelijke vraag en wetenschappelijke behoefte en dragen kennis over ten behoeve van de maatschappij. Voorts doen zij ook aan dienstverlening op zowel sectoraal, nationaal en mondiaal niveau.
2. Hogescholen zijn gericht op het verzorgen van hoger beroepsonderwijs. Zij kunnen onderzoek verrichten voor zover dit verband houdt met het onderwijs aan de instelling of met de praktijk. Zij verzorgen in elk geval bacheloropleidingen in het hoger beroepsonderwijs. Zij verzorgen in voorkomende gevallen Associate Degree- en Masteropleidingen in het hoger beroepsonderwijs en zij dragen in elk geval kennis over ten behoeve van de maatschappij. Zij dragen bij aan de ontwikkeling van beroepen waarop het onderwijs is gericht.
3. De Open Universiteit is gericht op het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs en hoger

beroepsonderwijs, waar een ieder, die voldoet aan de eisen van de instroom, aan kan studeren. Er kan gestudeerd worden op eigen tempo en in eigen tijd, in de vorm van afstandsonderwijs. Zij verzorgt in elk geval opleidingen.

4. De universiteiten, hogescholen en open universiteiten schenken mede aandacht aan de persoonlijke ontplooiing van de studenten en aan de bevordering van hun maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef.

Artikel 5

Academische ziekenhuizen

1. Een academisch ziekenhuis is een algemeen ziekenhuis, werkzaam op het gebied van de patiëntenzorg en staat op grond van een daartoe strekkende overeenkomst mede ten dienste van het wetenschappelijk geneeskundig onderwijs en onderzoek aan een universiteit waaraan zij is verbonden.
2. Aan elke geneeskundige opleiding is tenminste een academisch ziekenhuis verbonden.

Artikel 6

Instellingen voor wetenschappelijk onderzoek en dienstverlening

1. Het wetenschappelijk onderzoek en de dienstverlening vinden plaats binnen alle instellingen die zich bezighouden met onderwijs en onderzoek. Wetenschappelijk onderzoek en dienstverlening vinden bij voorkeur plaats binnen onderzoeksinstituten.
2. Universiteiten hebben tenminste een onderzoeksinstituut.

Artikel 7

Status hogere onderwijsinstellingen en kwaliteitszorg

1. Universiteiten en hogescholen hebben rechtspersoonlijkheid.
2. De voorwaarden en voorschriften ter vestiging van particuliere instellingen worden nader geregeld bij staatsbesluit.
3. Alle opleidingen voor het hoger onderwijs zoals genoemd in artikel 4 dienen geaccrediteerd te zijn overeenkomstig de Wet NOVA.
4. Het bestuur van de rechtspersoon, verder genoemd het instellingsbestuur, verstrekt de minister de nodige inlichtingen omtrent de rechtspersoon, zoals aangegeven in artikel 68.
5. Het instellingsbestuur doet de minister jaarlijks een verslag toekomen omtrent de werkzaamheden van de rechtspersoon en betreft daarbij de uitkomsten van kwaliteitsbeoordelingen als bedoeld in lid 3, alsmede andere gegevens omtrent de kwaliteit van de werkzaamheden van de rechtspersoon.
6. Het instellingsbestuur draagt er zorg voor dat wordt voorzien in een regelmatige beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen.
7. De minister ziet toe op de uitvoering en kan onderzoek laten verrichten naar de kwaliteit

van opleidingen en kan dienovereenkomstig maatregelen treffen.

Artikel 8

Academische vrijheid

Aan alle instellingen voor hoger onderwijs wordt de academische vrijheid in acht genomen.

Artikel 9

Richtlijnen ethiek

Het instellingsbestuur stelt richtlijnen vast met betrekking tot de ethische aspecten verbonden aan de werkzaamheden van de instelling. De richtlijnen worden vastgesteld na het advies van een door hem daartoe ingestelde commissie. Indien ten behoeve van de werkzaamheden van de instelling gebruik wordt gemaakt van flora, fauna en/of mensen voor proeven en/of demonstraties, of voor privacy gevoelige gegevens, hebben de richtlijnen daar mede betrekking op. De richtlijnen zijn openbaar.

HOOFDSTUK 2

INSTELLINGEN

PARAGRAAF 2.1

ALGEMEEN

Artikel 10

Taal

1. Het onderwijs en de examens worden bij voorkeur in de Nederlandse taal verzorgd en afgenomen.
2. In afwijking van lid 1 kan een andere taal worden gebezigd:
 - a. wanneer het een opleiding betreft met betrekking tot die taal,
 - b. wanneer het onderwijs betreft dat door een anderstalige docent gegeven wordt,
 - c. indien de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs dan wel de herkomst van de studenten dit rechtvaardigt, of
 - d. in het kader van internationalisering.

Artikel 11

Opleidingen en onderwijseenheden

1. Het onderwijs wordt door de instelling aangeboden in de vorm van opleidingen.
2. Een opleiding is een samenhangend geheel van onderwijseenheden, gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooit, dient te beschikken.
3. Een onderwijseenheid kan betrekking hebben op de praktische voorbereiding van de beroepsuitoefening en de beroepsuitoefening in verband met het onderwijs in een duale opleiding, voor zover deze activiteiten onder begeleiding van het instellingsbestuur plaatsvinden.
4. Aan elke opleiding is een examen verbonden ter afronding, welke met goed gevolg moet zijn behaald.
5. Aan elke onderwijseenheid is een tentamen verbonden, welke met goed gevolg moet zijn behaald.

Artikel 12

Programma's en soorten opleidingen in het hoger onderwijs

1. Binnen het hoger beroepsonderwijs worden onderscheiden:
 - a. associate programma's;
 - b. bacheloropleidingen;
 - c. masteropleidingen, volgend op de bacheloropleidingen, bedoeld onder b.
2. Binnen de universiteit worden onderscheiden:
 - a. bacheloropleidingen;
 - b. masteropleidingen, volgend op de bacheloropleidingen, bedoeld onder a;
 - c. post masteropleidingen en
 - d. doctoraatsopleidingen.

Artikel 13

Onderwijsregister, erkenning en openbaarheid onderwijsaanbod

1. Het onderwijsregister is een systematisch geordende verzameling van gegevens met betrekking tot de opleidingen die door de instellingen verzorgd worden.
2. De minister is belast met de aanleg, het beheer en de bekendmaking van het onderwijsregister en met het verstrekken van informatie uit het register.
3. Instellingen en opleidingen hebben een registratieplicht.
4. Het instellingsbestuur dient ongeacht de verplichtingen uit de Wet NOVA zijn instelling en opleidingen te registreren in het onderwijsregister van het ministerie.

5. Behoudens het bepaalde in lid 4, wordt bij wijziging van het beheers- en bestuursreglement van de instelling, de instelling opnieuw geregistreerd. Bij wijziging in de samenstelling van het bestuur of raad van toezicht vindt daarvan schriftelijke opgave aan het ministerie plaats.
6. De kosten voor registratie worden bij ministerieel besluit geregeld.
7. De minister stelt criteria vast aan de hand waarvan de registratie dient te geschieden.
8. Het proces tot erkenning van een opleiding kan pas opstarten nadat de registratie zoals genoemd in lid 4 heeft plaatsgevonden.
9. De kosten voor erkenning worden bij ministerieel besluit geregeld.
10. De minister geeft erkenning bij beschikking. De minister stelt criteria vast aan de hand waarvan de erkenning dient te geschieden.
11. Het instellingsbestuur draagt er zorg voor dat het totale onderwijsaanbod en andere relevante informatie openbaar worden gemaakt, zodanig dat de potentiële student zich een goed oordeel kan vormen over de inhoud en de inrichting van het onderwijs en de examens. De verdere inrichting en vorm van de informatievoorziening wordt geregeld bij besluit van de minister.
12. De relevante informatie zoals genoemd in lid 11 behelst ook de status van registratie, erkenning en accreditatie.

PARAGRAAF 2.2

PLANNING EN BEKOSTIGING

Artikel 14

Instellingsplan

1. Het instellingsbestuur stelt voor elke 5 jaar een plan met betrekking tot het beheer en het bestuur van de instelling vast.
2. Het plan geeft een omschrijving van de inhoud en de specificatie van het voorgenomen beleid van de instelling voor de duur van het plan.
3. In het plan wordt aandacht besteed aan de voornemens in verband met de bevordering van de kwaliteit van het onderwijs en het verbeteren van de inrichting van de opleidingen aan de instelling.
4. In ieder geval staat in het plan vermeld wat de maatschappelijke behoefte is voor het onderwijs en onderzoek en hoe kennis overgedragen zal worden ten behoeve van de maatschappij.
5. Het instellingsbestuur maakt het plan openbaar.

Artikel 15

Procedure en inhoud instellingsplan

1. Het instellingsbestuur stelt uiterlijk vier jaar na het tijdstip van vaststelling van het vorige plan een nieuw plan op en zendt dit na vaststelling onverwijld aan de minister.
2. In het instellingsplan van publieke instellingen wordt rekening gehouden met het meerjaren ontwikkelingsplan van de overheid, het beleidsplan van het ministerie, andere

verkenningen, rapporten, adviezen en aanbevelingen e.e.a. voor zover die naar het oordeel van het instellingsbestuur van belang zijn voor de uitvoering van de taken van de instelling.

3. Het instellingsplan omvat in elk geval:
 - a. de doelstellingen van de instelling voor (wetenschappelijk) onderzoek op middellange termijn,
 - b. de hoofdlijnen van het te voeren beleid en de daarin te stellen prioriteiten, en
 - c. de financiële, personele, materiële en organisatorische voorwaarden die moeten worden vervuld.

Artikel 16

Subsidie publieke universiteiten en hogescholen

1. De Staat kan publieke universiteiten- en publieke hogescholen subsidiëren.
2. Instellingen kunnen door de Staat worden gesubsidieerd op grond van de vigerende subsidieregelingen in de volgende gevallen:
 - a. Op aanvraag voor opleidingen die zijn geaccrediteerd conform de wettelijke bepalingen zoals genoemd in de Wet NOVA;
 - b. Op grond van een aangetoonde maatschappelijke behoefte, arbeidsmarktbehoefte, strategische behoefte, economische impact, of een ander dringend belang van de opleiding.
3. De minister kan subsidie verlenen voor een opleiding op verzoek van het instellingsbestuur.
4. De minister stelt beleidsregels vast op grond waarvan subsidieaanvragen worden beoordeeld.
5. De minister kan een verzoek voor subsidie aanvraag afwijzen of besluiten om een reeds goedgekeurde subsidie te beëindigen.
6. Bij de afwijzing van subsidie of beëindiging van subsidie dient de minister de zorgvuldigheid t.a.v. de opleiding en de ingeschreven studenten in acht te nemen.

PARAGRAAF 2.3

CURRICULUM

Artikel 17

Studielast en studiepunten

1. De studielast van elke opleiding en elke onderwijseenheid wordt door het instellingsbestuur uitgedrukt in studiepunten. Een studiepunt is gelijk aan 28 studiebelastingsuren.
2. De studielast voor een studiejaar bedraagt tenminste 60 studiepunten. 60 studiepunten zijn gelijk aan 1680 studiebelastingsuren.
3. Een opleiding is zodanig ingericht dat de student in staat is het aantal studiepunten te behalen waarop de studielast voor een studiejaar gebaseerd is.

Artikel 18
Studielast bij het wetenschappelijk onderwijs

1. De studielast van een bacheloropleiding in het wetenschappelijk onderwijs bedraagt minimaal 180 studiepunten en maximaal 240 studiepunten.
2. De studielast van een masteropleiding in het wetenschappelijk onderwijs bedraagt minimaal 60 studiepunten en maximaal 180 studiepunten.
3. Bij ministerieel besluit kunnen nadere regels vastgesteld worden.

Artikel 19
Studielast opleidingen in het Hoger Beroepsonderwijs

1. De studielast van een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs bedraagt minimaal 240 studiepunten.
2. De studielast van een masteropleiding in het hoger beroepsonderwijs bedraagt minimaal 60 studiepunten.
3. Bij of krachtens ministerieel besluit kunnen nadere regels vastgesteld worden.

Artikel 20
Opdeling binnen instellingen

Opleidingen aan instellingen kunnen voltijds, deeltijds of duaal zijn ingericht en worden dan aangeduid als voltijdse, deeltijdse of duale opleidingen.

Artikel 21
Duale opleidingen

1. Een duale opleiding is zodanig ingericht dat het volgen van onderwijs gedurende een of meer perioden wordt afgewisseld met beroepsuitoefening in verband met dat onderwijs.
2. De studielast van het deel van de duale opleiding die wordt gevormd door de beroepsuitoefening in verband met het onderwijs, bedraagt een door het instellingsbestuur in de onderwijs- en examenregeling vast te stellen aantal studiepunten.
3. In de onderwijs- en examenregeling wordt voor een duale opleiding aangegeven:
 - a. de minimale studielast van het onderwijsdeel,
 - b. de minimale studielast van het deel van de opleiding die wordt gevormd door de beroepsuitoefening.
4. De beroepsuitoefening binnen een duale opleiding vindt plaats op basis van een

overeenkomst, gesloten door de instelling, de student en het desbetreffende bedrijf of de desbetreffende organisatie. De overeenkomst regelt de rechten en plichten van partijen en omvat ten minste bepalingen over:

- a. de duur van de overeenkomst en de tijdsduur van de periode of perioden van de beroepsuitoefening,
- b. de begeleiding van de student,
- c. dat deel van de kwaliteiten, dat de student tijdens de periode of de perioden van beroepsuitoefening dient te verwerven, en de beoordeling daarvan, en
- d. de gevallen waarin en de wijze waarop de overeenkomst voortijdig kan worden ontbonden.

Artikel 22

Associate Degree programma

1. Een Associate Degree is een graad binnen het hoger beroepsonderwijs, voordat een Bachelor graad is behaald.
2. De studielast van het Associate Degree programma bedraagt tenminste 90 en ten hoogste 120 studiepunten.
3. Bij of krachtens staatsbesluit kunnen nadere regels vastgesteld worden.

PARAGRAAF 2.4

GRADEN EN TITELS

Artikel 23

Verlening van graden

1. Geregistreerde instellingen verlenen graden.
2. De instelling van een hogere beroepsopleiding, verleent de graden: Associate, Bachelor of Master aan degene die met goed gevolg het afsluitend examen van een desbetreffende opleiding in het hoger beroepsonderwijs heeft afgelegd.
3. De instelling van een wetenschappelijke opleiding, verleent de graden: Bachelor, Master of PhD aan degene die met goed gevolg het afsluitend examen van een desbetreffende opleiding in het wetenschappelijk onderwijs heeft afgelegd.
4. Afhankelijk van de opleiding waarin het met goed gevolg afgelegde afsluitend examen van een bachelor opleiding onderscheidenlijk een master opleiding is afgelegd, kan aan de verleende graad toegevoegd « of Arts» dan wel «of Science» of van de discipline.
5. Bij beschikking kan voor een opleiding of een groep van opleidingen met betrekking tot een in dit lid bedoelde graad een andere toevoeging dan die, bedoeld in de tweede volzin, worden vastgesteld.
6. Het instellingsbestuur kan aan een graad toevoegen de vermelding van het vakgebied of het beroepenveld waarop de graad betrekking heeft.
7. Regels en voorwaarden voor de registratie worden bij of krachtens staatsbesluit vastgelegd.

Artikel 24

Promotie

1. De toekenning van het doctoraat geschiedt op gezag van de daartoe door de universiteitinstelling ingestelde commissie ten overstaan van het wetenschappelijk corps.
2. De commissie bestaat uit de voorzitter en ten hoogste nog 4 overige leden.
3. De voorzitter en de leden worden door het instellingsbestuur benoemd voor een termijn van drie jaar; deze zijn indien zij de leeftijd van 70 jaar nog niet bereikt hebben onmiddellijk voor een volgende termijn herbenoembaar. De leden van deze commissie maken geen deel uit van het instellingsbestuur.
4. De commissie zoals genoemd in lid 1 is bevoegd:
 - a. De PhD graad te verlenen op grond van de promotie.
 - b. Op voordracht van het instellingsbestuur, wegens zeer uitstekende verdiensten aan natuurlijke personen, de graad Doctor honoris causa te verlenen.
5. Tot de promotie heeft toegang een ieder:
 - a. aan wie op grond van artikel 23, de graad van Master is verleend, of die beschikt over een daarmee vergelijkbare graad, en
 - b. die voldoet aan de toegangseisen, gesteld in het in artikel 25 bedoelde promotiereglement.
 - c. Die als proeve van bekwaamheid tot het zelfstandig beoefenen van de wetenschap een proefschrift heeft geschreven.
6. Als promotor kan een ieder die is gepromoveerd en als hoogleraar of lector verbonden is aan een universiteit optreden.
7. In geval er twee promotoren zijn, kan één van hen een hoogleraar of lector van een buitenlandse universiteit zijn, vooropgesteld dat diens autoriteit op het betreffende vakgebied door de faculteit of opleiding voldoende wordt bevonden.
8. Een universiteitsinstelling kan gezamenlijk met een of meer buitenlandse instellingen de PhD graad verlenen op grond van een promotie. De leden 1 tot en met 5 zijn van overeenkomstige toepassing. De instellingen kunnen nadere afspraken maken omtrent de uitvoering binnen het bepaalde in het promotiereglement.
9. Bij staatsbesluit worden nadere regels betreffende promotie vastgesteld.

Artikel 25

Promotiereglement

1. Elke universiteit dient een promotiereglement te hebben.
 - a. Het promotiereglement is openbaar.
 - b. In dit promotiereglement worden o.a. geregeld: de gang van zaken met betrekking tot de voorbereiding van de promotie en met betrekking tot de promotie zelf, daaronder inbegrepen de taken en bevoegdheden van een ieder die bij de promotie is of wordt betrokken, en wie toegang heeft tot promotie; wie mag optreden als (co-)promotor, referent en mede-beoordelaar; aan welke eisen het proefschrift moet voldoen.
2. De voorzieningen betreffende de beslechting van geschillen die zich met betrekking tot de voorbereiding van de promotie en de promotie zelf kunnen voordoen.

PARAGRAAF 2.5
GRAAD EN TITULATUUR

Artikel 26
Graad

1. Degene aan wie op grond van artikel 23 een graad is verleend, is gerechtigd die graad in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking te brengen, aangevuld met de vermelding, bedoeld in artikel 23, lid 2.
2. De graad en de toevoeging worden, afgekort, in de naamsvermelding achter de naam geplaatst.

Artikel 27
Aanduiding van de graad

De graad en de toevoegingen, bedoeld in artikel 23, worden als volgt aangeduid:

- a. Associate degree: Ad,
- b. Bachelor met de toevoeging «of Arts»: BA,
- c. Bachelor met de toevoeging «of Science»: BSc,
- d. Bachelor met een andere toevoeging, zoals Bachelor op het vakgebied;
- e. Master met de toevoeging «of Arts»: MA,
- f. Master met de toevoeging «of Science»: MSc,
- g. Master met een andere toevoeging als bedoeld in onderdeel f,
- h. Doctor of Philosophy met de toevoeging van de discipline: dr. of PhD.

Artikel 28
Titulatuur

1. Degene die op grond van artikel 23 gerechtigd is een graad in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking te brengen, is tevens gerechtigd tot het voeren van:
 - a. de titel ingenieur, afgekort tot ir., indien het een masteropleiding in het wetenschappelijk onderwijs betreft op het gebied van de agrarische en natuurlijke omgeving of op het gebied van de technologie,
 - b. de titel meester, afgekort tot mr., indien het een masteropleiding in het wetenschappelijk onderwijs betreft op het gebied van het recht, of
 - c. de titel doctorandus, afgekort tot drs., indien het een masteropleiding in het wetenschappelijk onderwijs betreft waarop de onderdelen a en b niet van toepassing zijn.
2. Degene die op grond van artikel 23 gerechtigd is een graad in het hoger beroepsonderwijs in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking te brengen, is tevens gerechtigd tot het voeren van:
 - a. de titel ingenieur, afgekort tot ing., indien het een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs betreft op het gebied van de agrarische en natuurlijke omgeving of op het

gebied van de technologie, of

- b. de titel baccalaureus, afgekort tot bc., indien het een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs betreft waarop onderdeel a niet van toepassing is.
3. De in de leden 1 en 2 genoemde titels worden, afgekort, voor de naam geplaatst.
4. De betrokkene maakt een keuze tussen het in de naamsvermelding tot uitdrukking brengen van een graad, als bedoeld in artikel 23, óf het voeren van een titel. Het is niet toegestaan om beide mogelijkheden tegelijkertijd te gebruiken.

Artikel 29 **Graad Doctor of Philosophy**

1. Degene aan wie op grond van de promotie, bedoeld in artikel 24, de graad Doctor of Philosophy is verleend, is gerechtigd die graad in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking te brengen zoals genoemd in artikel 27 lid h.
2. Degene die op grond van lid 1 gerechtigd is de in dat lid bedoelde graad in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking te brengen, is tevens gerechtigd de titel doctor te voeren.
3. De in lid 2 bedoelde titel wordt, afgekort tot dr., voor de naam geplaatst.
4. De betrokkene maakt een keuze uit het tot uitdrukking brengen in de eigen naamsvermelding van de graad, bedoeld in lid 1 en het voeren van de titel, bedoeld in lid 2.

Artikel 30 **Handhaving titels oude stijl**

Degenen die op grond van de artikelen 28 en 29, zoals die bepalingen op 1 oktober 2005_luiden, gerechtigd waren tot het voeren van een in de desbetreffende bepalingen genoemde titel, blijven gerechtigd die titel te voeren overeenkomstig die artikelen.

Artikel 31 **Buiten Suriname verkregen graden en titels**

1. Degene aan wie op grond van een examen aan een buitenlandse instelling voor hoger onderwijs een graad is verleend en die gerechtigd is die graad in het desbetreffende land in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking te brengen, is eveneens gerechtigd die graad in de Republiek Suriname in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking te brengen op dezelfde wijze als in het desbetreffende land.
2. Voor de toepassing van het bepaalde in lid 1 wordt onder “het verlenen van een graad” mede begrepen het verkrijgen van een titel.

Artikel 32

Diploma's en verklaringen

1. Ten bewijze dat een tentamen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de desbetreffende examinerator of examineratoren een daarop betrekking hebbend bewijsstuk uitgereikt aan de student. De wijze van uitreiking staat vermeld in de onderwijs- en examenregeling en het studentenstatuut.
2. Ten bewijze dat het afsluitend examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de instelling een diploma vergezeld van een transcript uitgereikt. De instelling is bevoegd in samenwerking met een of meer buitenlandse instellingen voor het hoger onderwijs een gezamenlijk getuigschrift uit te reiken. Op het diploma van het met goed gevolg afgelegde examen wordt vermeld:
 - a. naam van de instelling,
 - b. welke opleiding het betreft,
 - c. welke onderdelen het examen omvatte,
 - d. in voorkomende gevallen welke bevoegdheid daaraan is verbonden,
 - e. welke graad is verleend,
 - f. Op welke datum de bestaande opleiding voor het laatst is geaccrediteerd of de toets nieuwe opleiding is verleend.
3. De instelling voegt aan een diploma van het met goed gevolg afgelegde afsluitend examen, een transcript en supplement toe. Het transcript en supplement, dat is opgesteld in het Nederlands en Engels, heeft tot doel inzicht te verschaffen in de aard en inhoud van de afgeronde opleiding, mede met het oog op internationale herkenbaarheid van opleidingen. Het transcript bevat in elk geval de volgende gegevens:
 - a. de naam van de instelling en de opleiding;
 - b. of het een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs dan wel een opleiding in het hoger beroepsonderwijs betreft;
 - c. een beschrijving van de inhoud van de opleiding en
 - d. de behaalde studiepunten.
4. Degene, die meer dan een tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen diploma als bedoeld in lid 2 kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de desbetreffende instelling af te geven verklaring en transcript waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door hem met goed gevolg zijn afgelegd.

PARAGRAAF 2.5

KWALITEITSSTANDAARDEN

Artikel 33

Kwaliteitsbeleid en Accreditatie

Alle opleidingen voor het hoger onderwijs in de Republiek Suriname dienen ter waarborging van de kwaliteit van het onderwijs geaccrediteerd te zijn overeenkomstig de vigerende wettelijke bepalingen tot accreditatie.

Artikel 34

Beroepsvereisten

1. Indien een instelling een opleiding aanbiedt, gericht op een bepaald beroep, en bij of krachtens deze wet vereisten zijn gesteld ten aanzien van de kennis, het inzicht en de vaardigheden die betrokkenen zich op grond van de opleiding tot dat beroep moeten hebben verworven, draagt het instellingsbestuur er zorg voor dat degenen die deze opleiding volgen, ten minste in de gelegenheid zijn aan die vereisten te voldoen.
2. Deze vereisten worden vastgesteld in een beroepsprofiel van de opleiding. Per opleiding wordt een beroepenveldcommissie ingesteld die een dergelijke beroepsprofiel valideert en onderhoudt.
3. Opleidingen die in het bijzonder zijn gericht op bepaalde beroepen, omvatten in elk geval een praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening.

PARAGRAAF 2.6

INSCHRIJVING

Artikel 35

Vooropleidingseisen associate degree en bachelor

1. Voor de inschrijving voor een opleiding op bachelorniveau aan een opleiding van de universiteit geldt als vooropleidingseis het bezit van een diploma van een voorbereidend wetenschappelijke opleiding of een daaraan gelijkgesteld diploma.
2. Voor de inschrijving voor een opleiding op associate degree en bachelorniveau aan een hoger beroepsopleiding geldt als vooropleidingseis het bezit van een diploma van een middelbare opleiding of een daaraan gelijkgesteld diploma.

Artikel 36

Toelatingseisen masteropleidingen

Voor de toelating tot een masteropleiding geldt als toelatingseis een bachelorsdiploma. De verdere eisen ten aanzien van de toelating wordt door de instelling vastgesteld in de onderwijs- en examenregeling.

Artikel 37

Inschrijvingsprocedure

1. Voor het volgen van hoger onderwijs, dient de student zich in te schrijven bij een onderwijsinstelling, die geregistreerd staat in het onderwijsregister van het ministerie zoals genoemd in artikel 13.
2. De inschrijving geschiedt overeenkomstig door het instellingsbestuur vast te stellen regels.

3. Aan de student die is ingeschreven, wordt door het instellingsbestuur een bewijs van inschrijving verstrekt, alsmede een document inhoudende zijn rechten en plichten.
4. Bij de inschrijving dienen de door het instellingsbestuur bepaalde inschrijvings- en collegegelden voldaan te worden.
5. Inschrijvings- en collegegelden bij de publieke instellingen worden, na overleg met de minister, door de instelling vastgesteld.

Artikel 38 **Rechten na inschrijving als student**

1. De inschrijving als student geeft het recht:
 - a. aan het onderwijs van de instelling deel te nemen,
 - b. de tentamens af te leggen van de onderwijsseenheden behorend tot de opleiding, alsmede de examens af te leggen van die opleiding en bijhorende inzagerecht,
 - c. van toegang tot de bij de instelling behorende inrichtingen, tenzij naar het oordeel van het instellingsbestuur de aard of het belang van het onderwijs of het onderzoek zich daartegen verzet,
 - d. gebruik te maken van andere ten behoeve van de studenten getroffen voorzieningen, en
 - e. op studiebegeleiding.
2. Indien het instellingsbestuur een opleiding beëindigt, bepaalt dat bestuur het tijdstip waarop die beslissing van kracht wordt, zodanig dat de voor de opleiding ingeschreven studenten de opleiding aan dezelfde of aan een andere instelling binnen een redelijke tijd kunnen voltooien, zonder dat zij hierdoor onevenredig financieel worden belast, onnodige studievertraging oplopen of anderszins in een nadeliger positie worden gebracht. Het instellingsbestuur neemt de zorgvuldigheid in acht.

Artikel 39 **Aanvraag studiefinanciering**

Een student kan in aanmerking komen voor studiefinanciering conform de vigerende regels met betrekking tot de studiefinanciering.

Artikel 40 **Beperking en selectie eerste inschrijving**

1. Het instellingsbestuur kan gelet op de omstandigheden en de beperkingen aan de inschrijving voor het eerste collegejaar limieten stellen. In gevallen waarin het aanbod van kandidaat studenten groter is dan de beperkte plaatsingsmogelijkheden dient de instelling zich te houden aan de vooraf bepaalde selectie- en procedure criteria. De selectie- en procedure criteria zijn openbaar.
2. De publieke instellingen kunnen, na verkregen toestemming van de minister, de limieten en selectie- en procedure criteria vaststellen.

Artikel 41 Vrijstelling

1. De eisen voor vrijstelling van vakken worden door de instelling vastgesteld in de onderwijs- en examenregeling.
2. De instelling maakt de omvang en inhoud van de verleende vrijstelling aan de betrokkene bekend.

Artikel 42 Orderelement

Het instellingsbestuur kan voorschriften geven en maatregelen nemen met betrekking tot de goede gang van zaken in de gebouwen en terreinen van de instelling. Die maatregelen kunnen inhouden dat aan degene die de bedoelde voorschriften heeft overtreden, de toegang tot die gebouwen en terreinen geheel of gedeeltelijk voor de tijd van ten hoogste een jaar kan worden ontzegd.

Artikel 43 Ondersteuning ter bevordering van goede doorstroming

De onderwijs- en examenregelingen van de betreffende instellingen regelen de wijze waarop aan degene die met goed gevolg het afsluitend examen, verbonden aan een verwante bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs heeft afgelegd, door deze instelling ondersteuning wordt geboden ter bevordering van een goede doorstroming naar een verwante vervolgopleiding in het wetenschappelijk onderwijs.

HOOFDSTUK 3 KWALITEIT Kwaliteitseisen instellingen en onderwijsgevend personeel

PARAGRAAF 3.1 ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

Artikel 44 Examens en tentamens

1. Elk tentamen omvat een beoordeling van een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student.
2. Indien de tentamens van de tot een bachelor opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd, is het examen gehaald, voor zover de examencommissie niet heeft

bepaald dat het examen tevens omvat een door haar zelf te verrichten onderzoek als bedoeld in lid 1.

Artikel 45 **Examencommissie en examinatoren**

1. Elke opleiding of groep van opleidingen aan een hoger onderwijsinstelling heeft een examencommissie.
2. De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad als bedoeld in artikel 23.
3. Ten behoeve van het afnemen van examens en ten behoeve van de organisatie en de coördinatie van de tentamens stelt het instellingsbestuur voor elke door de instelling aangeboden opleiding of voor groepen van opleidingen een examencommissie in.
4. Het instellingsbestuur benoemt de leden van de examencommissie uit onder andere de leden van het personeel die met het verzorgen van het onderwijs in die opleiding of opleidingen zijn belast. De leden kunnen voorgedragen worden door de opleidingen. De vereisten voor benoembaarheid van de leden worden in het beheers- en bestuursreglement van de instelling opgenomen.
5. Het instellingsbestuur draagt er zorg voor dat de onafhankelijkheid en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.
6. Ten behoeve van het afnemen van de examens wijst de examencommissie examinatoren aan. Als examiner kunnen worden aangewezen leden van het personeel die met het verzorgen van het onderwijs in de desbetreffende onderwijseenheid zijn belast alsmede deskundigen van buiten de instelling. De examinatoren verstrekken de examencommissie de gevraagde inlichtingen.
7. De examencommissie stelt regels vast met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens de tentamens c.q. examens en met betrekking tot de in dat verband te nemen maatregelen.
8. De maatregelen worden in het onderwijs- en examenreglement van de instelling geregeld.
9. De examencommissie kan aan de examinatoren richtlijnen en aanwijzingen geven met betrekking tot het volledig toetsproces van degene die het tentamen aflegt en met betrekking tot de vaststelling van de uitslag van het tentamen.
10. De examencommissie draagt zorg voor de waarborging van de kwaliteit van de tentamens en examens.
11. De examencommissie verleent vrijstelling voor het afleggen van één of meer tentamens.
12. Indien een student bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een examiner betrokken is die lid is van de examencommissie neemt de betrokken examiner geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
13. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden. De examencommissie verstrekt het verslag aan het orgaan door wie zij is benoemd.

Artikel 46
Onderwijs- en examenregeling

1. Het instellingsbestuur stelt voor elke door de instelling aangeboden opleiding of groep van opleidingen een onderwijs- en examenregeling vast.
2. In het onderwijs- en examenreglement worden, onverminderd het in deze wet terzake bepaalde, tenminste geregeld:
 - a. de inhoud van de opleiding en van de daaraan verbonden examens,
 - b. de inhoud van de afstudeerrichtingen binnen een opleiding,
 - c. de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student zich bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven,
 - d. waar nodig, de inrichting van praktische oefeningen,
 - e. de studielast van de opleiding en van elk van de daarvan deel uitmakende onderwijseenheden,
 - f. het aantal en de volgtijdelijkheid van de tentamens alsmede de momenten waarop deze afgelegd kunnen worden,
 - g. de voltijdse, deeltijdse of duale inrichting van de opleiding,
 - h. waar nodig, de volgorde waarin, de tijdvakken waarbinnen en het aantal malen per studiejaar dat de gelegenheid wordt geboden tot het afleggen van de tentamens en examens,
 - i. waar nodig, de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie die geldigheidsduur te verlengen,
 - j. of de tentamens mondeling, schriftelijk of op een andere wijze worden afgelegd, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie in bijzondere gevallen anders te bepalen,
 - k. de wijze waarop studenten met een beperking redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen,
 - l. de openbaarheid van mondeling af te nemen tentamens, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie in bijzondere gevallen anders te bepalen,
 - m. de termijn waarbinnen de uitslag van een tentamen bekend wordt gemaakt, alsmede of en op welke wijze van deze termijn kan worden afgeweken,
 - n. de wijze waarop en de termijn gedurende welke degene die een schriftelijk tentamen heeft afgelegd, inzage verkrijgt in zijn beoordeelde werk,
 - o. de wijze waarop en de termijn gedurende welke kennis genomen kan worden van vragen en opdrachten, gesteld of gegeven in het kader van een schriftelijk afgenomen tentamen en van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden,
 - p. de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, dan wel voor buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden, vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens,
 - q. waar nodig, dat het met goed gevolg afgelegd hebben van tentamens voorwaarde is voor de toelating tot het afleggen van andere tentamens,
 - r. waar nodig, de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie vrijstelling van die verplichting te verlenen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen,
 - s. de bewaking van studievoortgang en de individuele studiebegeleiding, en
 - t. de wijze van beoordeling door het instellingsbestuur van gevallen als bedoeld in artikel 42.

3. In het onderwijs- en examenreglement wordt met het oog op de doorstroming van personen aan wie een graad als bedoeld in artikel 23 is verleend, voor elke bacheloropleiding in het wetenschappelijk onderwijs of in een voorkomend geval voor een afstudeerrichting binnen een bacheloropleiding ten minste een masteropleiding aangewezen die aansluit op die bacheloropleiding of die afstudeerrichting.
4. De in lid 3 bedoelde masteropleiding wordt aan de desbetreffende instelling aangeboden, tenzij er uitzonderlijke redenen zijn waardoor dit niet mogelijk is. In dat geval kan het instellingsbestuur van deze instelling met een andere instelling overeenkomen dat de betreffende masteropleiding aan die andere instelling wordt aangeboden. De desbetreffende overeenkomst regelt de wijze waarop de doorstroming van personen, bedoeld in lid 3, wordt gewaarborgd. De overeenkomst behoeft de voorafgaande instemming van tenminste de betreffende examencommissies van de betrokken instellingen nodig.

Artikel 47 **Beoordeling onderwijs- en examenregeling**

Het instellingsbestuur draagt zorg voor een regelmatige beoordeling van de onderwijs- en examenregeling en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit.

Artikel 48 **Commissie van beroep**

1. Elke instelling voor hoger onderwijs heeft een commissie van beroep op besluiten van de examencommissie.
2. De commissie bestaat uit de voorzitter en ten hoogste nog 4 overige leden.
3. De commissie houdt voltallig zitting. Besluiten worden bij gewone meerderheid genomen.
4. De voorzitter en de leden en de plaatsvervangende leden worden door het instellingsbestuur benoemd voor een termijn van drie jaar; deze zijn indien zij de leeftijd van 70 jaar nog niet bereikt hebben onmiddellijk voor een volgende termijn herbenoembaar. De leden van deze commissie maken geen deel uit van het instellingsbestuur. Buiten de voorzitter bestaat de commissie uit docenten en andere terzake deskundigen met onderwijservaring binnen het hoger onderwijs.
5. De voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter moeten voldoen aan de vereisten voor benoembaarheid tot rechterlijke ambtenaar.
6. Aan elk lid kan op eigen verzoek ontslag worden verleend. Bij het bereiken van de leeftijd van zeventig jaar wordt hun ontslag verleend met ingang van de eerstvolgende maand.
7. Ontslag kan ook worden aangezegd bij gebleken ongeschiktheid, zielsgebreken, veroordeling en onder curatele stelling.

Artikel 49

Beroepsprocedure

1. De student heeft het recht om in beroep te gaan indien ze het niet eens is met het behaalde resultaat van een tentamen, van het examen, of van de omvang van de vrijstelling. Beroep is mogelijk over de toelating tot tentamens en examens en alle andere beslissingen van de examencommissie en examinatoren.
2. Het beroepschrift dient uiterlijk twee weken na datum van bekendmaking van het besluit van de examencommissie aan de student, ingesteld te worden.
3. De commissie beslist, na het orgaan waartegen het beroep is gericht gehoord te hebben, binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift.
4. Indien de commissie het beroep gegrond acht, vernietigt de commissie de beslissing geheel of gedeeltelijk.
5. De commissie is niet bevoegd in de plaats van de geheel of gedeeltelijk vernietigde beslissing een nieuwe beslissing te nemen.
6. De commissie kan bepalen dat opnieuw of, indien de beslissing is geweigerd, alsnog in de zaak wordt beslist, dan wel dat het tentamen, het examen, het toelatingsonderzoek, het aanvullend onderzoek of enig onderdeel daarvan opnieuw wordt afgenomen onder door de commissie te stellen voorwaarden.
7. Het orgaan waarvan de beslissing is vernietigd, voorziet voorzover nodig opnieuw in de zaak met inachtneming van de uitspraak van de commissie van beroep. De commissie kan daarvoor in zijn uitspraak een termijn stellen.
8. Indien onverwijlde spoed dat vereist kan de voorzitter van de commissie een voorlopige voorziening treffen op verzoek van de indiener van het beroepschrift. De voorzitter beslist op dit verzoek na het desbetreffende orgaan dan wel de desbetreffende examinator te hebben gehoord, althans te hebben opgeroepen. De voorzitter informeert onmiddellijk de commissie omtrent zijn beslissing en de motieven hiervan.
9. De commissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden. De commissie verstrekt het verslag aan het instellingsbestuur.
10. In het reglement van orde worden nadere regels vastgesteld ten aanzien van de samenstelling, de verdere taken en bevoegdheden, het lidmaatschap, de werkprocedures, het secretariaat van de commissie en de wijze waarop de voorzitter wordt vervangen.

Artikel 50

Inlichtingenplicht

De organen en personeelsleden alsmede de examinatoren van de instelling verstrekken aan de beroepscommissie de gegevens die de commissie voor de uitvoering van zijn taak nodig heeft.

Artikel 51

Beroepen- of werkveldcommissie

1. De instelling toont aan regulier overleg te hebben met vertegenwoordigers van het werk- of beroepenveld. Een opleiding of groep van

- opleidingen kan hiertoe een beroepen- of werkveldcommissie oprichten.
2. Indien een beroepen- of werkveldcommissie is ingesteld, adviseert deze de faculteit van de opleiding of groep van opleidingen het instellingsbestuur over de inhoud van het curriculum en signaleert nieuwe ontwikkelingen binnen de opleiding of groep van opleidingen, die eventueel aanleiding zijn om nieuwe onderwijseenheden en leerroutes te ontwikkelen.

Artikel 52

Kwaliteitseisen onderwijsgeevenden

1. De instelling is verantwoordelijk voor het stellen van kwaliteitseisen ten aanzien van onderwijsgeevenden. Bevoegd tot het geven van onderwijs is degene die:
 - a. kan aantonen over voldoende pedagogische en didactische bekwaamheid te beschikken of bereid zijn daartoe te worden opgeleid, en
 - b. over een titel beschikt die minimaal een graad hoger is dan het onderwijsniveau waarop wordt onderwezen.
2. Met inachtneming van het eerste lid, onderdeel b, wordt bedoeld:
 - a. onderwijsgeevenden aan een associate degree-opleiding zijn minimaal in het bezit van een graad Bachelor of een equivalent daaraan;
 - b. onderwijsgeevenden aan een bacheloropleiding zijn minimaal in het bezit van een mastergraad of een equivalent daarvan, of
 - c. onderwijsgeevenden aan een masteropleiding zijn gepromoveerd.
3. Een opleiding kan besluiten af te wijken van de eisen genoemd in het eerste lid, onderdeel b met inachtneming van de accreditiekaders, zoals genoemd in de Wet NOVA. De motieven voor de afwijking, worden in het instellingsplan opgenomen.

Artikel 53

Professionalisering onderwijsgeevenden

De instelling biedt een professionaliseringstraject aan gericht op de onderwijs- en toetsing bekwaamheid van onderwijsgeevenden en stimuleert de onderwijsgeevenden om zich actief te professionaliseren. Het professionaliseringstraject wordt beschreven in het instellingsplan.

HOOFDSTUK 4

TOEZICHT EN CONTROLE

Artikel 54

Algemeen overleg

1. De directeur belast met het hoger onderwijs pleegt door of vanwege de minister regelmatig, doch minstens tweemaal per jaar overleg met het instellingsbestuur en decanen van zowel publieke instellingen als particuliere instellingen.
2. De directeur belast met het hoger onderwijs pleegt door of vanwege de minister regelmatig, doch minstens tweemaal per jaar overleg met de raad van toezicht en directie van het hoger beroepsonderwijs.
3. De directeur rapporteert binnen 2 weken zijn bevindingen aan de minister.

Artikel 55

Overleg met overige belangenorganisaties

De directeur belast met het hoger onderwijs pleegt door of vanwege de minister tenminste 1 maal per jaar overleg over het beleid met de daarvoor in aanmerking komende belangenorganisaties, van onder andere studenten, docenten en vakorganisaties over aangelegenheden van algemeen belang. De directeur rapporteert binnen 2 weken zijn bevindingen aan de minister.

Artikel 56

Inspectie Hoger Onderwijs

1. De Inspectie Hoger Onderwijs draagt zorg voor het toezicht op de kwaliteit van het onderwijs.
2. De inspectie staat onder de dagelijkse leiding van de Inspecteur-generaal.
3. De inspecteurs voor het hoger onderwijs hebben steeds toegang tot alle instellingen. De instellingsbesturen, het personeel en de overige organen zijn steeds verplicht de inspecteur alle gevraagde informatie te verschaffen en inzage te geven in de gevraagde bescheiden voor zover die de activiteiten en het onderwijs op de instellingen betreffen.
4. Tot de taak van de inspectie Hoger Onderwijs behoort onder meer:
 - a. het toezicht op de naleving van de wettelijke voorschriften;
 - b. het bekend blijven met de toestand van het onderwijs onder meer door gestructureerd/gepland bezoek aan de instellingen en de rapportage daarover;
 - c. het bevorderen van de ontwikkeling van het onderwijs door overleg met de Minister, de instellingsbesturen en alle daarvoor in aanmerking komende personen en afdelingen;
 - d. het doen van voorstellen aan de Minister die in het belang van de kwaliteit en de ontwikkeling van het onderwijs worden geacht;
 - e. het optreden als mediator in conflictsituaties op de instellingen;

- f. zich steeds op de hoogte te houden van de ontwikkelingen en innovaties in het hoger onderwijs door periodiek informatief overleg te voeren met de verschillende afdelingen van het Ministerie;
 - g. het verrichten van werkzaamheden die door wettelijke voorschriften aan hem zijn opgedragen en alle overige werkzaamheden die de kwaliteit van het onderwijs bevorderen.
5. Bij beschikking worden nadere regels gesteld over de inrichting, taken, bevoegdheden en de werkwijze van de inspectie voor het hoger onderwijs.

HOOFDSTUK 5

HET BESTUUR EN INRICHTING VAN DE INSTELLINGEN

PARAGRAAF 5.1

Artikel 57

De rechtspositie van het personeel

1. Tot het personeel van de instelling behoort onderwijzend en niet-onderwijzend personeel.
2. Het instellingsbestuur bepaalt het personeelsbeleid, voert het personeelsbeheer en regelt tevens de rechtspositie van het personeel. Het neemt daarbij de bij of krachtens de wet gegeven voorschriften alsmede de eisen van zorgvuldigheid in acht.
3. Onder regeling van de rechtspositie als bedoeld in lid 1 wordt tevens begrepen het vaststellen van bepalingen inzake benoeming, salariëring, pensioen, schorsing, ontslag en disciplinaire maatregelen van personeel.
4. Over de regelingen, bedoeld in de leden 1 en 2, alsmede over andere aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van het personeel van de desbetreffende instelling, kan door of namens het instellingsbestuur overleg gepleegd worden met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties.
5. In het benoemingsbesluit worden nadere regels gesteld voor onderwijzend personeel en onderzoeksmedewerkers met het accent op prestatiegerichte vaardigheden en competenties, zoals het jaarlijks te leveren onderwijs- en onderzoeks rendement. Ook voor niet-onderwijzend personeel worden nadere regels vastgesteld.

Artikel 58

Hoogleraren

1. Een gewoon hoogleraar wordt op voordracht van een faculteit door het universiteitsbestuur aangesteld op een gewone leerstoel en is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het hem/haar toegewezen wetenschappelijk onderzoeksgebied en het wetenschappelijk onderwijs op dat gebied bij de universiteit.
2. Een hoogleraar kan uitsluitend worden benoemd op een leerstoel die door het universiteitsbestuur voor bezetting of herbezetting is vrijgegeven.

3. Indien een faculteitsbestuur van oordeel is dat het wenselijk is iemand tot hoogleraar te benoemen zonder dat een leerstoel als formatieplaats beschikbaar is, verzoekt dat bestuur het universiteitsbestuur daarvoor om goedkeuring. Bij het verzoek wordt de staat van dienst van de kandidaat toegevoegd.
4. Een bijzonder hoogleraar kan na raadpleging door het universiteitsbestuur worden aangesteld op een bijzondere leerstoel die door een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid na goedkeuring van het universiteitsbestuur voor een bepaalde periode is gevestigd teneinde het wetenschappelijk onderzoek op een specifiek terrein en het daarmee samenhangende wetenschappelijk onderwijs te bevorderen.
5. Een hoogleraar is gerechtigd de titel professor te voeren.
6. Een hoogleraar geeft leiding aan een door hem/haar op te zetten vakgroep waarvan deel kunnen uitmaken één of meer lectoren, hoofddocenten, algemeen docenten, instructeurs en/of niet-wetenschappelijke medewerkers.
7. Eervol ontslagen hoogleraren gaan na hun ontslag in emeritaat en behouden tot de leeftijd van 70 jaar, het recht als promotor op te treden.

Artikel 59

Verantwoordelijkheden en rechten hoogleraren

1. Tot het wetenschappelijk personeel van hoger onderwijsinstellingen behoren in elk geval de hoogleraren. In het benoemingsbesluit wordt vermeld het wetenschapsgebied waarop de hoogleraar zijn onderwijs- en onderzoekstaken uitoefent.
2. De hoogleraren zijn bij uitstek verantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun toegewezen wetenschapsgebied en voor de inhoud van het te geven onderwijs op dat gebied. Zij brengen jaarlijks hierover verslag uit.
3. Eervol ontslagen hoogleraren behouden tot hun 70ste jaar het recht als promotor op te treden.
4. De hoogleraren zijn gerechtigd de titel professor te voeren. De oud-hoogleraren aan wie om gezondheidsredenen, wegens vrijwillig vervroegd uittreden dan wel bij of na het bereiken van de door de openbare dienst geldende functionele leeftijdsgrens eervol ontslag als hoogleraar is verleend, zijn eveneens gerechtigd deze titel te voeren.

Artikel 60

Wetenschappelijk personeel

1. Lectoren, hoofddocenten, docenten en instructeurs behoren tot het wetenschappelijk personeel van een hoger onderwijsinstelling.
2. Een lector bij de universiteit is een docent die een rang net onder die van hoogleraar, gepromoveerd is en evenals een hoogleraar het *jus promovendi* bezit.
3. Bij de universiteit doet een lector wetenschappelijk onderzoek naast zijn dienstverlenende en onderwijstaken.

4. Een hoofddocent draagt bij aan de ontwikkeling van curriculumonderdelen, verzorgt colleges en begeleidt studenten bij het uitvoeren van praktijkopdrachten alsmede afstudeer- en onderzoeksprojecten op bachelor niveau. Hij bewaakt samen met de hoogleraar (en de lector(en)) de kwaliteit van het onderwijs van de vakgroep en implementeert daarnaast onderzoeks- en dienstverlening projecten binnen het vakgebied.
5. Een algemeen docent verzorgt zelfstandig colleges en practica, begeleidt studenten en toetst de opgedane kennis middels o.a. het afnemen van tentamens, (stage) verslagen en (afstudeer) werkstukken. Hij is betrokken bij de onderwijsmethoden en verricht daarnaast onderzoek en verleent diensten.
6. Een instructeur verzorgt specifieke vak onderdelen bij een instelling en heeft daartoe de geëigende didactische vaardigheden en theoretische kennis in huis.
7. Een faculteitsbestuur kan een hoofddocent tot lector voordragen indien hij gepromoveerd is en daarnaast beschikt over aantoonbare onderzoekservaring, onderwijsvaardigheden en bestuurlijke kwaliteiten.

PARAGRAAF 4.2

BESTUUR VAN DE INSTELLINGEN

Artikel 61

Instellingsbestuur Universiteit

1. Het instellingsbestuur bestaat uit tenminste drie leden, waaronder de rector magnificus voor de universiteit. De drie leden zijn tenminste in het bezit van een doctorsgraad.
2. De leden van het instellingsbestuur worden door de oprichter van de instelling benoemd, geschorst en ontslagen.
3. Alvorens tot benoeming of ontslag van een lid van het instellingsbestuur over te gaan, wordt het overig deel van het instellingsbestuur vertrouwelijk gehoord over het voorgenomen besluit tot benoeming of ontslag.
4. De voorzitter van het instellingsbestuur wordt uit de leden door de oprichter benoemd.
5. Een lid van het instellingsbestuur kan om gewichtige redenen tussentijds worden ontslagen.
6. Een lid van het instellingsbestuur kan niet tevens zijn:
 - a. decaan van een faculteit of lid van het bestuur daarvan, tenzij een instelling slechts een faculteit of opleiding of programma omvat.
 - b. lid van het bestuur van een opleiding.
 - c. lid van een commissie die conflicteert met zijn functie.

Artikel 62

Instellingsbestuur publieke universitaire instellingen

1. Voor het instellingsbestuur van een publieke instelling gelden naast de regels zoals genoemd in artikel 61 nog bijzondere regels.

2. De voorzitter en de leden van het instellingsbestuur worden na een goed bevonden sollicitatie benoemd door de Minister.
3. De sollicitatie met profielbeschrijving is openbaar.
4. De sollicitatieprocedure wordt bij beschikking vastgelegd, waarin tenminste de volgende vereisten zijn opgenomen:
 - a. motivatie voor de functie,
 - b. visie op het onderwijs, onderzoek en dienstverlening
 - c. plaats van de instelling binnen de maatschappij

Artikel 63 **Algemene bevoegdheden**

1. Het instellingsbestuur is belast met het bestuur van de instelling in haar geheel en met het beheer daarvan.
2. Het instellingsbestuur oefent de taken en bevoegdheden uit die bij of krachtens de wet aan het instellingsbestuur zijn opgedragen, voor zover in dit hoofdstuk niet anders is bepaald.
3. Het instellingsbestuur heeft de verantwoordelijkheid toe te zien dat de regels uit deze wet die betrekking hebben op hun instelling worden nageleefd.
4. De voorzitter van het instellingsbestuur vertegenwoordigt de instelling in en buiten rechte.
5. De voorzitter is tevens rector magnificus.

Artikel 64 **Bestuur- en beheersreglement**

1. Het instellingsbestuur stelt een bestuur- en beheersreglement ter regeling van onder meer het bestuur, het beheer en de inrichting van de instelling vast.
2. In het bestuurs- en beheersreglement wordt bepaald welke faculteiten of faculteit een instelling omvat. Tevens wordt in dat reglement vermeld welke opleidingen in die faculteiten of faculteit zijn ingesteld.
3. Het instellingsbestuur van het hoger beroepsonderwijs vermeldt welke opleidingen of programma's zijn ingesteld.

Artikel 65 **Raad van Toezicht voor publieke universitaire instellingen**

1. Aan een instelling van hoger onderwijs is een raad van toezicht verbonden. Bij publieke instellingen worden tenminste drie leden voorgedragen door de minister.
2. Het aantal leden van de raad bedraagt ten hoogste negen leden.
3. De raad bestaat uit twee leden die door en uit het wetenschappelijk personeel worden gekozen, twee leden die door en uit het technisch- en administratief personeel, drie leden door de minister

worden voorgedragen en twee uit leden die door en uit de studenten worden gekozen.

4. Zij die deel uitmaken van het college van bestuur dan wel belast zijn met de functie van decaan van een faculteit, kunnen niet tevens lid zijn van de raad van toezicht.
5. Kandidaten voor de verkiezingen van het deel van de raad dat uit en door het personeel wordt gekozen, kunnen worden gesteld door personeelsleden en door organisaties van personeel.
6. De raad stelt een reglement op voor de zaken van huishoudelijke aard.
7. De raad kiest uit zijn midden een voorzitter en een of meer plaatsvervangende voorzitters. De voorzitter, of bij diens verhindering een plaatsvervangende voorzitter, vertegenwoordigt de raad in rechte.
8. De voorzitter van de raad heeft tenminste een mastergraad of daaraan gelijkgesteld.
9. De procedures voor het voordragen van leden voor de raad van toezicht door de minister worden nader geregeld bij staatsbesluit.

Artikel 66

Algemene bevoegdheden en taken raad van toezicht

1. Het instellingsbestuur stelt de raad van toezicht ten minste één keer per maand in de gelegenheid de algemene gang van zaken in de instelling met hem te bespreken. Het college van bestuur en de raad komen met elkaar bijeen, indien daarom onder opgave van redenen wordt verzocht door het college van bestuur, de raad, het deel van de raad dat uit en door het personeel is gekozen, of het deel van de raad dat uit en door de studenten is gekozen.
2. De raad is bevoegd om over alle aangelegenheden de instelling betreffende aan het college van bestuur voorstellen te doen en standpunten kenbaar te maken. De raad houdt tevens toezicht op de uitvoering van werkzaamheden en de uitoefening van bestuursbevoegdheden van het instellingsbestuur.
3. Het instellingsbestuur verstrekt de raad aan het begin van het studiejaar schriftelijk de basisgegevens met betrekking tot de samenstelling van het bestuur van de faculteiten en onderzoeksinstituten, de organisatie binnen de instelling en de hoofdpunten van het reeds vastgestelde beleid.
4. Het instellingsbestuur stelt de raad ten minste eenmaal per jaar schriftelijk in kennis van het door hem in het afgelopen jaar gevoerde beleid en van de beleidsvoornemens voor het komende jaar ten aanzien van de instelling op financieel, organisatorisch en onderwijskundig gebied.
5. Het instellingsbestuur stelt de raad onverwijld in kennis van voornemens met betrekking tot de aangelegenheden, beschreven in het instellingsplan. Voorts verschaft het instellingsbestuur de raad, al dan niet gevraagd, tijdig alle inlichtingen die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijze nodig heeft.

6. Bij of krachtens ministerieel besluit worden nadere regels vastgelegd ten aanzien van de taken van de raad van toezicht.

Artikel 67 **Adviesbevoegdheid raad van toezicht**

Het instellingsbestuur behoeft het voorafgaande advies van de raad van toezicht voor elk door het instellingsbestuur te nemen besluit met betrekking tot ten minste de vaststelling of wijziging van:

- a. het instellingsplan.
- b. de vormgeving van het systeem van kwaliteitszorg, alsmede het voorgenomen beleid in het licht van de uitkomsten van de kwaliteitsbeoordeling.
- c. het bestuurs- en beheersreglement.
- d. regels op het gebied van de arbeidsomstandigheden.

Artikel 68 **Verantwoording- en inlichtingenplicht**

1. Het instellingsbestuur is verantwoording verschuldigd aan de oprichter.
2. Het instellingsbestuur is jaarlijks middels jaarverslagen, uiterlijk 31 december, verantwoording verschuldigd aan de oprichter.
3. Het instellingsbestuur verstrekt de oprichter de gevraagde inlichtingen betreffende zijn besluiten en andere handelingen.

Artikel 69 **Commissie voor promoties en eredoctoraten**

1. Aan een universiteit is een commissie voor promoties en eredoctoraten verbonden. De commissie wordt benoemd door de Minister en bestaat uit wetenschappers binnen en/of buiten de universiteit die zelf zijn gepromoveerd en aantoonbaar hun sporen hebben verdiend op het gebied van wetenschapsbeoefening in de ruimste zin.
2. De commissie draagt zorg voor de begeleiding van promoties en eredoctoraten bedoeld in artikel 24 en is het eerste aanspreekpunt voor alle vragen en regelingen rondom promoties en eredoctoraten.
3. De commissie is namens de universiteit verantwoordelijk voor de toekenning van het doctoraat of het eredoctoraat en adviseert het universiteitsbestuur bij de benoeming van een honorair hoogleraar of bij de vestiging of opheffing van bijzondere leerstoelen.
4. In het promotiereglement van een universiteit worden de taken en bevoegdheden van de commissie, alsmede de procedures m.b.t. de voorbereiding en het verloop van de

promotieplechtigheid van de promotie nader geregeld. Het promotiereglement wordt goedgekeurd door de Minister en is openbaar.

Artikel 70 **Faculteitsdecaan**

1. Elke universiteit bestaat uit één of meer faculteiten.
2. Aan het hoofd van de faculteit staat de decaan.
3. De faculteitsdecaan is belast met de algemene leiding van de faculteit. De decaan is voorts belast met het bestuur en inrichting van de faculteit voor het onderwijs en de beoefening van de wetenschap
4. De faculteitsdecaan kan tevens hoogleraar zijn. De decaan bezit tenminste de titel van doctor.
5. De faculteitsdecaan wordt voorgedragen door de faculteitsraad.
6. In het bestuurs- en beheersreglement worden nadere regels gesteld omtrent de benoeming van de decaan en de verdere inrichting van de faculteit.

Artikel 71 **Richtlijnen aan decanen**

1. Het instellingsbestuur kan richtlijnen vaststellen met het oog op de organisatie en coördinatie van de uitoefening van de in de artikel 73 en de artikel 74 bedoelde bevoegdheden voor de decanen.
2. De decaan is verantwoording verschuldigd aan het instellingsbestuur. Hij verstrekt het instellingsbestuur de gevraagde inlichtingen omtrent de faculteit of opleidingen.

Artikel 72 **Benoeming, schorsing en ontslag decaan**

1. De decaan wordt benoemd, geschorst en ontslagen, eventueel op voordracht van de faculteit, door het instellingsbestuur. De benoeming geschiedt voor een termijn van drie (3) jaar.
2. Alvorens tot benoeming, ontslag of schorsing van de decaan over te gaan, hoort het instellingsbestuur vertrouwelijk de faculteitsraad van de desbetreffende faculteit over het voorgenomen besluit tot benoeming, ontslag of schorsing.
3. Het instellingsbestuur kan op grond van gewichtige redenen de decaan maatregelen opleggen.

Artikel 73 **Taken en bevoegdheden decaan**

1. De decaan is belast met de algehele leiding van de faculteit. De decaan is voorts belast met het bestuur en de inrichting van de faculteit voor het onderwijs en de wetenschapsbeoefening.

2. De decaan werkt mede aan het bestuur van de instelling door onder meer het plegen van overleg met het instellingsbestuur ter zake de voorbereiding van het instellingsplan en de begroting.
3. De decaan stelt ter nadere regeling van het bestuur en de inrichting van de faculteit het faculteitsreglement vast.
4. De decaan biedt het faculteitsreglement ter goedkeuring aan bij het instellingsbestuur. De goedkeuring kan slechts worden onthouden wegens het in strijd zijn met het recht of het algemeen belang.

Artikel 74

Overige taken en bevoegdheden decaan

1. De decaan is voorts belast met:
 - a. het ter goedkeuring aan het instellingsbestuur voorleggen van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 46, alsmede de regelmatige beoordeling daarvan,
 - b. het vaststellen van algemene richtlijnen voor de wetenschapsbeoefening,
 - c. het vaststellen van het jaarlijkse onderzoeksprogramma van de faculteit,
 - d. het houden van toezicht op de uitvoering van de onderwijs- en examenregeling en op het jaarlijks onderzoeksprogramma, alsmede het uitbrengen van regelmatig verslag hieromtrent aan het instellingsbestuur,
 - e. het instellen van de examencommissies alsmede de benoeming van de leden van die commissies,
 - f. het vaststellen van nadere regels omtrent de wijze waarop vrijstelling als bedoeld artikel 42 lid 2, artikel 37 leden 2 tot en met 4 en artikel 38 lid 1, kan worden verkregen, en
 - g. het initiatief tot het sluiten van een gemeenschappelijke regeling ten behoeve van een of meer opleidingen met een of meer decanen van andere faculteiten.
 - h. het verstrekken van een bewijs van toelating als bedoeld in artikel 33 lid 2.
 - i. het instellen van een studentencommissie van ten hoogste negen leden (studentenvertegenwoordigers). Nadere regels, taken en bevoegdheden worden vastgelegd in het faculteitsreglement overeenkomstig deze wet.
2. De decaan oefent het recht tot voordracht, bedoeld in artikel 20 lid 1 onder b.

Artikel 75

Bestuur der opleidingen

1. De decaan kan een richtingscoördinator en een opleidingscoördinator benoemen
2. In het faculteitsreglement worden nadere regels over de benoeming en taken en bevoegdheden van de in lid 1 genoemde personen geregeld.
3. De personen zoals genoemd in lid 1 en 2 kunnen niet eveneens lid zijn van de opleidingscommissie van die opleiding.
4. Voor de toepassing van dit artikel kan onder opleiding mede worden begrepen een bacheloropleiding en een of meer daarop aansluitende masteropleidingen.
5. In het hoger beroepsonderwijs wordt de opleidingscoördinator benoemd door de directeur

en regelt in zijn bestuurs- en beheersreglement procedures, de taken en bevoegdheden van de opleidingscoördinator.

Artikel 76 **Opleidingscommissies**

1. Voor elke faculteit of cluster van opleidingen wordt een opleidingscommissie ingesteld.
2. De commissie heeft tot taak:
 - a. advies uit te brengen over de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 45.
 - b. het jaarlijks beoordelen van de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling, en
 - c. het desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen aan het bestuur van de opleiding en de decaan over alle aangelegenheden betreffende het onderwijs in de desbetreffende opleiding.
3. In het faculteitsreglement wordt de wijze van benoeming en samenstelling van de opleidingscommissie geregeld, met dien verstande dat een derde van het totaal aantal leden van de commissie voortkomt uit de voor de desbetreffende opleiding ingeschreven studenten op voordracht van de studentencommissie.

Artikel 77 **Maatregelen**

1. Indien sprake is van wanbeheer van een of meer bestuurders of toezichthouders kan de Minister de raad van toezicht een aanwijzing geven. Een aanwijzing omvat één of meer maatregelen en is evenredig aan het doel waarvoor zij wordt gegeven.
2. Onder wanbeheer wordt verstaan:
 - a. financieel wanbeleid;
 - b. ernstige nalatigheid waaronder in ieder geval wordt verstaan: handelen in strijd met enige wettelijke regeling, waaronder begrepen deze wet;
 - c. ongerechtvaardigde verrijking al dan niet beoogd, van de rechtspersoon die de instelling in stand houdt, een bestuurder of toezichthouder zelf dan wel een derde, en
 - d. onrechtmatig handelen waaronder wordt verstaan het in de hoedanigheid van de bestuurder of toezichthouder handelen in strijd met wettelijke bepalingen waarmee financieel voordeel wordt behaald ten gunste van de rechtspersoon die de instelling in stand houdt, een bestuurder of toezichthouder zelf dan wel een derde.
3. In de aanwijzing geeft de Minister met reden omkleed aan op welke punten sprake is van wanbeheer alsmede de in verband daarmee te nemen maatregelen.
4. Een aanwijzing bevat de termijn waarbinnen de raad van toezicht aan de aanwijzing moet voldoen.
5. Voordat de Minister een aanwijzing als bedoeld in het eerste lid geeft, stelt de Minister de raad van toezicht gedurende vier weken in de gelegenheid zijn zienswijze met betrekking tot de voorgenenomen aanwijzing naar voren te brengen.
4. Dit artikel heeft betrekking op publieke instellingen.

Artikel 78

Studentendecaan

De studentendecaan is belast met het vormgeven en uitvoeren van begeleiding en advisering van studenten, alsmede opstellen/actualiseren van voorlichtingsmateriaal, beleidsvoorstellen en procedure naslagwerken/- handboeken, binnen het studentenbeleid en wet- en regelgeving, teneinde studenten in staat te stellen optimaal te functioneren binnen de studieomgeving.

Artikel 79

Faculteitsraad

1. Indien een instelling meer dan een faculteit omvat, is aan elke faculteit een faculteitsraad verbonden.
2. De faculteitsraad oefent over de decaan van de faculteit het adviesrecht uit die toekomen aan de raad van toezicht, voor zover het aangelegenheden betreft die de faculteit in het bijzonder aangaan en de desbetreffende bevoegdheden tevens aan de decaan zijn toegekend.
3. Indien een instelling slechts een faculteit heeft, worden de taken en bevoegdheden van de faculteitsraad uitgeoefend door de raad van toezicht.
4. De Faculteitsraad wordt gevormd door het docerend wetenschappelijk personeel en minstens drie leden door en uit de studenten.

Artikel 80

Advies bevoegdheid faculteitsraad

De decaan behoeft de voorafgaande advies van de faculteitsraad voor elk door hem te nemen besluit met betrekking tot ten minste de vaststelling of wijziging van:

- a. het faculteitsreglement
- b. de onderwijs- en examenregeling

Artikel 81

Bestuur hoger beroepsonderwijs

1. De instelling van het hoger beroepsonderwijs heeft een raad van toezicht dat bestaat uit tenminste drie leden, waarvan tenminste één der drie leden in het bezit is van een doctoraat graad. De overige leden hebben een hoger beroepsopleiding of een universitaire opleiding afgerond.
2. Daarnaast bestaat de raad uit twee leden door en uit het personeel, en twee leden door en uit de studenten.
3. De raad houdt toezicht op de uitvoering van werkzaamheden en de uitoefening van bestuursbevoegdheden van de directeur.

4. De instelling wordt bestuurd door een directeur die bijgestaan kan worden door directieleden. De directeur is verantwoording verschuldigd aan de raad van toezicht.
5. De leden van de raad van toezicht en de directeur worden door de oprichter van de instelling benoemd, geschorst en ontslagen.
6. Alvorens tot benoeming of ontslag van een lid van raad van toezicht of de directeur over te gaan, wordt het overig deel van de raad van toezicht vertrouwelijk gehoord over het voorgenomen besluit tot benoeming of ontslag.
7. De voorzitter van de raad van toezicht wordt uit de leden door de oprichter benoemd.
8. Een lid van de raad van toezicht en de directeur kunnen om gewichtige redenen tussentijds worden ontslagen.
9. Een lid van de raad van toezicht en de directeur kan niet tevens zijn:
 - a. coördinator van een opleiding of lid van het bestuur daarvan, tenzij een instelling slechts een opleiding of programma omvat.
 - b. lid van het bestuur van een opleiding.
 - c. lid van een commissie die conflicteert met zijn functie.
10. De relatie tussen de raad van toezicht en de directeur wordt in het beheer- en bestuursreglement opgenomen.
11. De artikelen 54, 55, 56, 57 zijn ook van toepassing voor het hoger beroepsopleiding.
12. Bij of krachtens staatsbesluit kunnen nadere regels worden vastgelegd ten aanzien van de raad van toezicht.

Artikel 82

Raad van Toezicht en directeur publieke instellingen

Voor het instellingsbestuur van een publieke instelling gelden naast de regels zoals genoemd in artikel 81 nog bijzondere regels.

1. De voorzitter, de leden van de raad van toezicht en de directeur worden na een goed bevonden sollicitatie benoemd door de Minister.
2. De sollicitatie met profielbeschrijving is openbaar.
3. De sollicitatieprocedure wordt bij beschikking vastgelegd, waarin tenminste de volgende vereisten zijn opgenomen:
4. motivatie voor de functie,
5. visie op het onderwijs, onderzoek en dienstverlening
6. plaats van de instelling binnen de maatschappij
7. De relatie tussen de raad van toezicht en de directeur en het ministerie belast met onderwijs worden in het beheers- en bestuursreglement opgenomen.

Artikel 83

Docentenvergadering

1. Het hoger beroepsonderwijs heeft een docentenvergadering bestaande uit docenten en studentenvertegenwoordigers.
2. De raad van toezicht en de directeur stellen de docentenvergadering ten minste tweemaal per jaar in de gelegenheid de algemene gang van zaken in de instelling met hen te bespreken. De raad van toezicht en de directeur komen met elkaar bijeen, indien daarom

onder opgave van redenen wordt verzocht.

3. De docentenvergadering is bevoegd om over alle aangelegenheden de instelling betreffende de raad van toezicht en de directeur voorstellen te doen en standpunten kenbaar te maken.
4. de directeur verstrekt de docentenvergadering aan het begin van het studiejaar schriftelijk de basisgegevens met betrekking tot de samenstelling van het instellingsbestuur, de raad van toezicht, de organisatie binnen de instelling en de hoofdpunten van het reeds vastgestelde beleid. De directeur stelt de docentenvergadering ten minste eenmaal per jaar schriftelijk in kennis van het door hem in het afgelopen jaar gevoerde beleid en van de beleidsvoornemens voor het komende jaar ten aanzien van de instelling op financieel, organisatorisch en onderwijskundig gebied. De directeur stelt de vergadering onverwijld in kennis van voornemens met betrekking tot de aangelegenheden, beschreven in het instellingsplan. Voorts verschaft de directeur de docentenvergadering, al dan niet gevraagd, tijdig alle inlichtingen die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijze nodig heeft.

Artikel 84

Adviesbevoegdheid raad van toezicht en docentenvergadering hoger beroepsonderwijs

De directeur behoeft het voorafgaande advies van de raad van toezicht en docentenvergadering voor elk door de instelling te nemen besluit met betrekking tot ten minste de vaststelling of wijziging van:

- a. het instellingsplan.
- b. de vormgeving van het systeem van kwaliteitszorg, alsmede het voorgenomen beleid in het licht van de uitkomsten van de kwaliteitsbeoordeling.
- c. het bestuur- en beheersreglement.
- d. regels op het gebied van de arbeidsomstandigheden.

Artikel 85

Collectief recht van beklag voor studenten

1. Het faculteitsreglement bepaalt op welke wijze aan een groep van studenten de gelegenheid wordt geboden bij de studentendecaan hun beklag te doen terzake van de naleving van verplichtingen van de universiteit jegens studenten, zomede binnen welke termijn de decaan voorzieningen treft in de gevallen waarin naar zijn oordeel het beklag gegrond is.
2. Het beklag, bedoeld in lid 1, evenals de op grond daarvan door de studentendecaan getroffen voorzieningen laten onverlet de rechten die een belanghebbende ingevolge de wet heeft.
3. De leden 1 en 2 worden voor de hoger beroepsopleiding in reglementen opgenomen.

Artikel 86

Studentenstatuut

1. Het instellingsbestuur stelt het studentenstatuut, na gehoord de studentenvertegenwoordiging, vast en maakt dit bekend.
2. In het hoger beroepsonderwijs is de directeur belast met taken zoals vastgesteld ten aanzien van het studentenstatuut.
3. Het studentenstatuut bevat alle rechten en plichten van zowel de studenten als de instelling.
4. Het studentenstatuut omvat in elk geval:
 - a. een beschrijving van de studieopbouw en de ondersteunende faciliteiten die de student door de instelling worden aangeboden, waaronder in ieder geval worden begrepen:
 - i. informatie over de opzet, organisatie en uitvoering van het onderwijs,
 - ii. de studentenvoorzieningen, en
 - iii. de faciliteiten betreffende de studiebegeleiding,
 - b. de vastgestelde onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 45, en
 - c. een beschrijving van procedures die in aanvulling op de procedures;
 - d. een beschrijving van de rechten en plichten van de studenten, voortvloeiende uit het bepaalde bij of krachtens de wet, en
 - e. een overzicht van de regelingen die beogen de rechten van studenten te beschermen, waarin worden opgenomen:
 - i. een beschrijving van de procedures voor de behandeling van klachten en geschillen, alsmede van de procedures voor de behandeling van geschillen inzake medezeggenschap, alsmede van de beroepsrechten die kunnen worden ontleend aan deze wet en andere wettelijke regelingen, en
 - ii. een beschrijving van aanvullende procedures ter bescherming van de rechten van studenten die door het instellingsbestuur worden getroffen.

Artikel 87

Vertrouwenspersoon

Alle hoger onderwijsinstellingen hebben een of meer vertrouwenspersonen. Instellingen stellen ook een vertrouwenscommissie in. Regels betreffende de vertrouwenspersoon dan wel vertrouwenscommissie worden in het beheers- en bestuursreglement vastgelegd.

HOOFDSTUK 5

HANDHAVING

Artikel 88

Toezicht en handhaving

De minister belast met onderwijsaangelegenheden is krachtens deze wet verantwoordelijk voor de handhaving en toezicht van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

Artikel 89

Strafbepaling

1. Degene die niet is ingeschreven en gebruikmaakt van onderwijs- of examenvoorzieningen ten behoeve van het onderwijs, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste één maand of geldboete van de tweede categorie van de Algemene Geldboetewet (S.B. 2002 no. 73), hetzij met beide straffen;
2. Degene die opzettelijk medewerking verleent aan het afgeven van een diploma aan een persoon die het desbetreffende examen niet met goed gevolg heeft afgelegd, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de zesde categorie als bedoeld in de Algemene Geldboetewet (S.B. 2002 no. 73), dan wel met beide straffen;
3. Degene die handelt in strijd met de artikelen 33, 34, 55 en 56 van deze wet, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste negen maanden of geldboete van de zesde categorie van de Algemene Geldboetewet (S.B. 2002 no. 73), hetzij met beide straffen;
4. De in leden 1 tot en met 3 strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.
5. Degene die handelt in strijd met artikel 13 van deze wet wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste 6 jaar of een geldboete van de zevende categorie van de Algemene Geldboetewet (S.B. 2002 no. 73), hetzij met beide straffen.

Artikel 90

Evaluatiebepaling

De Minister zendt binnen 5 jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan De Nationale Assemblée een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

HOOFDSTUK 6

OVERGANGS - EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 91

Handhaving Diploma's en titulatuur

Diploma's en titulatuur die door Surinaamse onderwijsinstellingen zijn verstrekt op grond van eerdere regelgeving blijven gehandhaafd.

Artikel 92

Overgangsbepaling

1. De zittende leden van het instellingsbestuur van de universiteit en de directie van het hoger beroepsonderwijs dragen zorg voor de implementatie van de wet. Na het expireren van hun zittingstermijn, draagt het nieuw toegetreden bestuur en directie de verantwoordelijkheid voor de implementatie van de regels uit de wet.
2. Voor het voldoen van de verplichtingen tot implementatie van de wet wordt aan de hoger onderwijsinstellingen een overgangstermijn gegund en wel als volgt:

- a. Registratie, erkenning en openbaarheid onderwijs aanbod geldt dat zij binnen 6 maanden voldoen aan de regels.
- b. Instellingsplan wordt binnen een jaar openbaar gemaakt.
- c. Curriculum, graden en titels binnen één jaar moeten voldoen aan de regels.
- d. De accreditatieaanvraag door nog niet geaccrediteerde opleidingen wordt binnen drie jaar aangevraagd bij NOVA conform de vigerende wettelijke regels.
- e. De inschrijving- en toelatingsprocedure is binnen 6 maanden transparant gemaakt.
- f. Voor de onderwijs- en examenregeling, de examencommissie, de beroepscommissie, opleidingscommissie, promotiereglement en promotiecommissie, studentencommissie, vertrouwenscommissie, studentendecaan geldt 6 maanden om te voldoen aan de regels.
- g. Voor regels betreffende het personeel geldt 6 maanden.
- h. Voor regels betreffende het bestuur en de inrichting, het beheer- en bestuursreglement geldt een jaar.
3. Voor andere verplichtingen, voortvloeiend uit de wet, geldt vanaf het moment van de inwerkingtreding van deze wet, een periode van twee jaren waarbinnen voldaan moet worden aan de bij of krachtens deze wet gegeven voorschriften.
4. Statuten van rechtspersonen dienen binnen een periode van twee jaar in overeenstemming te worden gebracht met de wet.
5. De samenwerking tussen een geneeskundige opleiding en een academisch ziekenhuis, zoals genoemd in artikel 5 lid 2 wordt binnen een jaar gerealiseerd.

Artikel 93 Slotbepaling

1. Deze wet wordt aangehaald als "Wet Hoger Onderwijs 2026".
2. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
4. De minister belast met onderwijsaangelegenheden is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de

JENNIFER GEERLINGS-SIMONS

Wet van,
houdende regels inzake
het Hoger Onderwijs
(Wet Hoger Onderwijs)

MEMORIE VAN TOELICHTING

INLEIDING

Deze wet benadrukt de inspiratie die verwoord is in de preambule van onze grondwet ons bewustmakend van onze plicht op nationaal niveau: onze soevereiniteit, zelfstandigheid en integriteit te verdedigen en te beschermen; voorts ons bewust maken van onze wil om economische, sociale en culturele ontwikkeling in volle vrijheid zelf te bepalen. Tevens ons te overtuigen van onze plicht de principes van vrijheid, gelijkheid en democratie, alsmede de fundamentele rechten en vrijheden van de mens te eerbiedigen en te waarborgen, beziel door daadwerkelijke beleving van het burgerschap en actieve participatie bij de opbouw, de uitbouw en de instandhouding van een sociaal-rechtvaardige samenleving, vastbesloten met elkaar en met alle volkeren in de wereld samen te werken, op grondslag van vrijheid, gelijkheid, vreedzame co-existentie en internationale solidariteit.

Hoger Onderwijs is een conditio sine qua non om als waardige wereldburger door het leven te gaan. Wetenschap is noodzakelijk voor visionair en dienstbaar leiderschap. Op zo'n niveau kunnen wederzijds begrip en wederzijds vertrouwen beter tot stand komen, zodat vrede en harmonie; groei en gelukzaligheid; en welzijn en welvaart gewaarborgd blijven.

Uitgaande van de committeringen die voortvloeien uit de VN 2030 agenda waaronder SDG 4: het garanderen van gelijke toegang tot inclusief en kwaliteitsonderwijs en stimuleren van mogelijkheden voor een levenslang leren voor een ieder, is het noodzakelijk dat een wet op hoger onderwijs aanwezig is.

Met het Nationaal Onderwijsbeleidsplan van 2024-2031 is reeds aangegeven dat dit plan een essentieel instrument is om succesvolle hervormingen uit het verleden te consolideren, bij te stellen en uit te breiden, om het onderwijssysteem veerkrachtig en toekomstbestendig te maken, zodat elk Surinaams kind (zoals vervat in het kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties) een eerlijke kans krijgt om zich te ontwikkelen en te gedijen in een dynamische wereld. Met dit beleidsplan wordt bijgedragen aan de realisatie van de visie voor de Surinaamse samenleving zoals vervat in het Meerjaren Ontwikkelingsplan van 2022-2026 (MOP). Het MOP beschrijft een streefniveau voor de Surinaamse samenleving en haar burgers nagenoeg 25 jaar in de toekomst. Kwalitatief onderwijs in formele en non-formele zin is cruciaal voor de realisatie van deze visie voor Suriname. Hieronder de visie:

“In 2050 heeft Suriname een rechtvaardige samenleving waarin zijn waarden worden waargemaakt. Een ieder kan in vrijheid binnen het stelsel van wet en recht zelf besluiten over het realiseren van zijn / haar eigen potentieel met inachtneming van de duurzaamheid van de omgeving. Met een rijk en bewogen verleden, een bruisende cultuur, en een natuurlijke rijkdom, heeft elke inwoner (ongeacht gender, etniciteit, afkomst, etc.) zelfvertrouwen, -

verantwoordelijkheid en -respect, en is trots op een leven en land dat welvaart en welzijn biedt. Door goed bestuur (gestoeld op recht en democratie) wordt vertrouwen gewekt (en het positief imago van ons land verbeterd en versterkt), waardoor vele nationale en internationale samenwerkingen ontstaan die voor een versnelde ontwikkeling zorgen.”

Volgens het Nationaal Onderwijsbeleidsplan 2024-2031 zijn op het hoger onderwijs niveau bijkans 30 instituten. Het hoger onderwijs wordt door zowel publieke instellingen als particuliere instellingen verzorgd. De instellingen bieden verschillende opleidingen aan. Het is bekend dat de opleidingen die geaccrediteerd zijn door NOVA voldoen aan de kwaliteitseisen. Echter, er zijn nog opleidingen die niet zijn geaccrediteerd of onbekend zijn bij het ministerie, niet geregistreerd of erkend. Het hoger onderwijs dient geordend te worden.

Het ministerie belast met onderwijsaangelegenheden moet derhalve in staat worden gesteld om de toebedeelde zorggebieden en taken te kunnen effectueren passend binnen de vastgestelde plannen en hiermee het hoger onderwijs te reguleren en waar nodig te transformeren.

De vraag in hoeverre het ministerie, met inachtneming van de academische vrijheid die een belangrijke waarde is van de democratie, zich moet inlaten met het hoger onderwijs is ook nagedacht. Het ministerie heeft beleidsmatige taken die zich onderscheiden van operationele taken die genoemd zijn in de wet.

Daarom is het noodzakelijk dat er in de wet op hoger onderwijs een duidelijke afbakening komt tussen het ministerie en de instellingen van het hoger onderwijs, alsook het ministerie en publieke instellingen en het ministerie en particuliere instellingen. De taken en bevoegdheden zijn zodanig ingedeeld dat het ook duidelijk is wie uiteindelijk de beleidsverantwoordelijkheid draagt. De verantwoordelijkheid normen zijn duidelijk aangegeven. De interne besturing en gedeelde verantwoording binnen de instellingen zijn behalve in hoofdlijnen voor alle hoger onderwijsinstellingen, ook voor de publieke hoger onderwijsinstellingen exacter aangegeven. Daarnaast is er aanscherping van de verslaglegging, overlegmomenten en toezicht, zodat de minister in staat is om met de adequate informatie politieke verantwoording af te leggen. Bovendien moet dit ook de transparantie ten goede komen. Zowel de particuliere als publieke instellingen zullen verantwoording afleggen aan de minister over de uitvoering van de wet. De publieke instellingen leggen verantwoording af over de uitvoering van de wet en de uitvoering van hun werkzaamheden. De publieke instellingen worden gesubsidieerd met staatsmiddelen. Dat gaat gepaard met extra verantwoordelijkheden van de publieke instellingen die gedeeld moeten worden met de minister.

De minister is immers de politiek eindverantwoordelijke die uiteindelijk in De Nationale Assemblée het beleid over het hoger onderwijs zal moeten uiteenzetten en verantwoorden. Anno 2026 kent Suriname nog steeds geen wet op hoger onderwijs. Intussen zijn er zowel nationaal als internationaal voortschrijdende inzichten op het hoger onderwijs.

Op nationaal niveau zijn er een groot aantal instellingen die hoger onderwijs verzorgen. De instellingen die hun opleidingen hebben aangemeld voor accreditatie bij NOVA en/of zijn geaccrediteerd staan in het Centraal Register vermeld en is er zicht op de kwaliteit van deze opleidingen. Ook de instellingen die door de staat worden gesubsidieerd, die we kennen als de publieke instellingen, zijn bekend. Er zijn echter meerdere instellingen en opleidingen in de particuliere sfeer die hoger onderwijs verzorgen, vaak als ondernemer, niet geregistreerd, erkend

of (nationaal) geaccrediteerd zijn. Hun onderwijsaanbod en alle andere onderwijsactiviteiten zijn vaak onbekend voor het gezag dat politiek verantwoordelijk is voor het onderwijsgebeuren in Suriname. Dit laatste leidt tot allerlei maatschappelijke problemen en vooral rechtsonzekerheid bij studenten en afgestudeerden die de kans lopen dat hun diploma weinig waarde blijkt te zijn op de arbeidsmarkt waar ze niet in aanmerking komen voor een passende baan of functie. Vaak blijken deze afgestudeerden ook geen toegang te hebben tot de doorstroming naar een hogere opleiding van een andere of publieke instelling, omdat het instroomniveau ontbreekt. De behoefte aan ordening in het hoger onderwijs is groot. Om ordening te brengen in de onderwijssector is het een dringende vereiste om de hoofdlijnen inzake het functioneren van het hoger onderwijs in de wet op te nemen.

Dit is niet een eenvoudige taak, daar het gaat om een algemene wet die alle universiteiten en hoger beroepsopleidingen zal reguleren. Daarbovenop zijn er ook nog talrijke bijzondere regels ten aanzien van een universiteit in Suriname. Ook de regels voor de huidige universiteit zijn blijven steken in de tijd en zullen aangepast moeten worden aan de huidige tijd.

Een moderne en effectieve universiteitswet is een vereiste. Aan deze voorlopig enige publieke universiteit, die wij kennen als de Anton de Kom Universiteit van Suriname en, die tot nu toe volledig wordt bekostigd door de overheid, is de jaarlijkse inschrijving ook het grootst. Uit cijfers blijkt dat vrijwel het grootste deel van de jonge afgestudeerden van de middelbare school kiezen voor AdeKUS.

Om de wettelijke regels niet al te gecompliceerd te maken is ervoor gekozen om de Wet Hoger Onderwijs als juridisch kader te maken voor het hoger onderwijs in Suriname. De bijzondere regels die moeten gelden voor de Anton de Kom Universiteit van Suriname worden aangepast aan de tijd en geconsolideerd. Hiermee worden de regels ten behoeve van deze universiteit, die een rechtspersoon sui generis is, in een aparte wet vastgesteld met dien verstande dat die wet niet in strijd zal zijn met de wet op het hoger onderwijs.

In de Wet Hoger Onderwijs zijn uniforme regels vastgelegd die gelden voor alle opleidingen in het hoger onderwijs. Deze wet beoogt een duidelijk juridisch kader te bieden voor het hoger onderwijs.

Deze wet bevat inhoudelijk gezien de noodzakelijke regels voor hoger onderwijsinstellingen. Deze bevatten onder meer: een betere afstemming van het hoger onderwijs op elkaar door uniforme en parallelle toepassing van regels; de kenmerken van een universiteit en van hoger beroepsopleiding vast te stellen; richtlijnen voor de vestiging van (buitenlandse) hoger onderwijsinstellingen; autonomie en beleidsruimte instellingen; transparantie, openbaarheid van instellingen, de betrekking tussen het ministerie en het hoger onderwijs, vastlegging van de Bachelor-Master (BaMa) structuur, graden en titulatuur; het opstellen van een instellingsplan en een beheer-en bestuursreglement; internationalisering van het onderwijs; kwaliteitsverbetering en toezicht daarop; de nodige institutionele voorzieningen binnen het hoger onderwijs en regels ter bescherming van studenten en afgestudeerden.

De onderwijswetgeving in 2026 maakt grote ontwikkelingen door en wordt naar tijd en geest aangepast en gemoderniseerd. Het voornemen om een nieuwe en eigentijdse onderwijswetgeving tot stand te brengen is al jaren in proces, echter steeds uitgesteld om te formaliseren. In 2024 is het laatste concept opgepakt en verder ermee gewerkt om het hoger onderwijs te ordenen en uniforme regels te maken. In 2026 is deze wet verder ontwikkeld tot een samenhangend wettelijk kader dat kwaliteit, rechtszekerheid en bescherming van studenten in het hoger onderwijs waarborgt.

Kwaliteitszorginstellingen en belangengroepen zijn weer bij elkaar gekomen en hebben hun bijdrage geleverd om te helpen om dit wetsproduct te realiseren. Het streven is geweest om een alomvattend, helder en modern raamwerk te maken voor het hoger onderwijs. Een moderne wetgeving moet de houdbaarheid van de investeringen in het onderwijs helpen bestendigen.

Met deze wet worden ook belangrijke wijzigingen aangebracht in de besturing van en het toezicht op de kwaliteit van het hoger onderwijs. De rol van de overheid wordt anders, terwijl de verplichte accreditatie van opleidingen in het hoger onderwijs wordt geformaliseerd. Suriname maakt deel uit van CARICOM en in dat verband zijn afspraken gemaakt over een gezamenlijk stelsel van accreditatie, terwijl ook zo veel als mogelijk getracht wordt aansluiting te behouden bij ontwikkelingen op dit vlak en met betrekking tot het gehele hoger onderwijs elders in de wereld. In deze wet worden ook belangrijke keuzes gemaakt met betrekking tot de indeling van het hoger onderwijs: binnen het bestel is sprake van wetenschappelijk onderwijs en van gericht hoger beroepsonderwijs en opleidingen. Naar methodiek en systematiek sluit deze wet aan bij de andere onderwijsregelingen. Daarmee wordt ook de consistentie en coherentie van de Surinaamse onderwijswetgeving sterk verbeterd.

HET HOGER ONDERWIJS

Zoals het basisonderwijs het fundament is, waarop het gehele verdere onderwijs in Suriname rust, zo is het hoger onderwijs een pijler voor de kennisontwikkeling in het land. Basisonderwijs moet jongeren in de leeftijd van 4-16 jaar een gedegen basis bieden voor het toekomstig maatschappelijk functioneren. Door het aanbieden van hoger onderwijs krijgt de kennisinfrastructuur van het land gestalte en wordt daarmee de economische en maatschappelijke ontwikkeling van het land gestimuleerd.

In toenemende mate doen burgers ook op latere leeftijd een beroep op het hoger onderwijs. De introductie van de fase structuur in het hoger onderwijs versterkt deze ontwikkeling. In het algemeen zal de bacheloropleiding – ongeacht of het gaat om een wetenschappelijke opleiding of een beroepsopleiding – een goede basis vormen voor de beroepsuitoefening, maar in vele gevallen zal de bachelor aanstonds na het behalen van de graad van bachelor dan wel op een later tijdstip en na enkele jaren van beroepsuitoefening terugkeren naar het hoger onderwijs voor het volgen van een masteropleiding. Het hoger onderwijs ontwikkelt zich aldus tot een onderwijsvorm, waaraan burgers in alle leeftijdscategorieën deelnemen. De inrichting en de bekostiging van dit onderwijs dienen derhalve op dit levenslang leren te zijn ingericht.

Voor het hoger onderwijs in Suriname handhaaft de wet het quartair bestel. Dat betekent dat binnen het hoger onderwijs sprake is van wetenschappelijk onderwijs, dat is gericht op de voorbereiding tot de zelfstandige beoefening van de wetenschap of de beroepsmatige toepassing van wetenschappelijke kennis en dat het bevordert het inzicht in de samenhang van de wetenschappen bevordert en van het hoger beroepsonderwijs, dat is gericht op de overdracht van theoretische kennis en op de ontwikkeling van vaardigheden in nauwe aansluiting op de beroepspraktijk.

Traditioneel wordt het wetenschappelijk onderwijs verzorgd aan universiteiten en het hoger beroepsonderwijs aan daartoe ingerichte instellingen. In toenemende mate zijn – ook internationaal – universiteiten naast wetenschappelijke opleidingen ook beroepsopleidingen gaan aanbieden, terwijl in enkele gevallen instellingen voor hoger beroepsonderwijs de ambitie hebben om een of

meer wetenschappelijke opleidingen aan te bieden. Zeker in de bachelorfase is het onderscheid tussen de beide typen opleidingen goed zichtbaar door het verschil in studieduur. In de masterfase kan dit minder evident zijn, maar zal wel aan de hand van de accreditatie dienen te worden vastgesteld. Van belang is, dat niet elke instelling van hoger onderwijs zich universiteit kan noemen. Alleen instellingen voor hoger onderwijs, die zich vooral – maar niet noodzakelijk uitsluitend – het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs en het verrichten van wetenschappelijk onderzoek tot taak stellen, kunnen zich universiteit noemen. De universiteiten verzorgen in elk geval bacheloropleidingen en masteropleidingen, verrichten wetenschappelijk onderzoek, voorzien in de opleiding tot wetenschappelijke onderzoeker en dragen kennis over ten behoeve van de maatschappij.

Alle overige instellingen, die hoger onderwijs verzorgen, worden aangeduid als hogeschool, behalve wanneer het gaat om een ziekenhuis, dat voor de opleiding van artsen nauw samenwerkt met een universiteit en de medische faculteit van die universiteit. Als dan is sprake van een academisch ziekenhuis. Aan een universiteit met een medische faculteit kan ten hoogste één academisch ziekenhuis zijn verbonden; daarbij dient het te gaan om een volledig geaccrediteerde medische opleiding aan de medische faculteit.

2. ALGEMENE STRUCTUUR VAN DE WET

Aan de wet ligt ten grondslag dat de overheid niet langer zelf als aanbieder van hoger onderwijs optreedt. De rol van de overheid beperkt zich tot drie belangrijke kerntaken.

- De eerste taak is het waarborgen ten behoeve van de Surinaamse samenleving van de kwaliteit van het hoger onderwijs in het land. De burger moet erop kunnen vertrouwen, dat het hoger onderwijs kan voldoen aan de gewekte verwachtingen en dat de burger bij het met succes doorlopen van een opleiding ook daadwerkelijk kan bogen op een graad en een titel, die overeenkomt met de geldende standaarden binnen Suriname en internationaal. Bij het waarborgen van de kwaliteit wordt echter in deze wet toch gekozen voor een grote mate van zelfregulering door de instellingen zelf. Het proces van accreditatie wordt voor een groot deel onder verantwoordelijkheid van de instellingen georganiseerd, maar de accreditatie zelf – de afronding van een proces van kwaliteitszorg – geschiedt nog wel onder verantwoordelijkheid van de overheid.
- De tweede kerntaak van de overheid is om ervoor te zorgen dat tenminste die opleidingen worden verzorgd waar de samenleving behoefte aan heeft.
- De derde kerntaak van de overheid is de mogelijke financiering c.q. subsidiëring van een deel van het hoger onderwijs. In deze wet wordt ervoor gekozen om niet langer hele instellingen voor hoger onderwijs te subsidiëren, maar uitsluitend opleidingen.

Het financieren van opleidingen kan rechtstreeks, door het verstrekken van subsidie door de overheid, of indirect door middel van studiefinanciering aan studenten, die zich voor bepaalde opleidingen inschrijven en die overigens voldoen aan de voorwaarden om voor studiefinanciering in aanmerking te komen. Deze keuze betekent, dat de financiering c.q. subsidiëring door de overheid niet langer een factor is die de ontwikkeling van instellingen afremt. De instellingen beslissen zelf over hun opleidingsaanbod, maar zullen zich daarbij zeker ook door de financierbaarheid door de overheid of anderszins laten leiden. Op grond van deze verschuiving is het karakter van de wet anders dan tot dusverre.

De wet heeft minder het karakter van een regulering van het eigen aanbod van hoger onderwijs door de Surinaamse overheid en meer een kaderstellend karakter met name voor instellingen, die aanspraak zouden willen maken op een gedeeltelijke bekostiging van opleidingen of studenten. Deze regels gelden niet voor de particuliere instellingen sector. Het hoger onderwijs dat aangeboden wordt door particuliere instellingen bekostigen zelf hun opleidingen, met dien verstande dat studenten voor studiefinanciering in aanmerking kunnen komen. Hiermee subsidieert de overheid indirect de geregistreerde en erkende particuliere instellingen volgens de criteria vastgesteld in deze wet door middel van studiefinanciering aan de studenten.

3. DE FINANCIERING VAN HET HOGER ONDERWIJS

De financiering van het hoger onderwijs is een thema, dat ook internationaal en bij voortduring veel aandacht vraagt en krijgt. Een principiële discussie over het karakter van het hoger onderwijs: is het hoger onderwijs een publiek (openbaar) goed is ("public good") of is het een dienst, waarop de regels van de markt van toepassing zijn? Voor de gedachte, dat hoger onderwijs een publiek (openbaar) goed "public good" is spreekt, dat staten en overheden voor hun kennis en economische ontwikkeling afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van goed en hoger opgeleid kader. Daar staat tegenover, dat door het volgen van hoger onderwijs studenten hun toekomstige marktpositie en daarmee hun inkomen vooruitzichten in positieve zin kunnen beïnvloeden: het vooruitzicht op een hoger toekomstig inkomen wordt sterk verbeterd door een gedegen opleiding in het hoger onderwijs. Daarmee profiteren studenten dus ook rechtstreeks van investeringen in hun eigen hoger onderwijs.

Ook in het openbaar hoger onderwijs is het in zeer veel landen gebruikelijk om van de studenten een substantiële bijdrage te vragen in de kosten van dat onderwijs. Dit gebeurt in de vorm van collegegelden en andere heffingen. Voor studenten of ouders, die deze bijdragen niet kunnen opbrengen, zijn uiteenlopende vormen van studiefinanciering – vaak in de vorm van leningen – ontwikkeld.

Consensus bestaat in elk geval, dat het tot de taak van de overheid behoort om te waken over de kwaliteit van het gehele hoger onderwijs opdat de burger de zekerheid kan hebben dat hij – ongeacht of het nu gaat om een dure of een goedkope opleiding – zich in elk geval van de kwaliteit van de opleiding en van het geboden onderwijs verzekerd kan weten. Het hoger onderwijs is ook in Suriname redelijk veelvormig. Er zijn opleidingen, die in overheersende mate worden verzorgd op basis van zelfstudie van de studenten, aangevuld met colleges en aanbevolen literatuur. Andere opleidingen steunen op een veel zwaardere begeleiding door docenten en anderen, op meer werk in de praktijk en het opdoen van ervaring in laboratoria of in dialoog met patiënten. De kosten van opleidingen kunnen als gevolg daarvan sterk uiteen lopen.

In de wet wordt gekozen voor een meer marktgerichte benadering van het gehele hoger onderwijs echter met aanzienlijke ruimere mogelijkheden van de overheid om daarvoor in aanmerking komende studenten door middel van studiefinanciering te steunen in hun gemotiveerde keuze voor het volgen van een opleiding in het hoger onderwijs. Instellingen van hoger onderwijs zullen op grond van deze wet vrij zijn om op basis van eigen inzicht en financiële mogelijkheden en vooruitzichten een onderwijsaanbod van voldoende kwaliteit te organiseren. De instellingen zijn op dit punt autonoom, maar hebben de verplichting om elke aangeboden opleiding voor accreditatie in Suriname aan te melden. De kwaliteit van de opleidingen dient door middel van accreditatie vast te staan en de burger moet erop kunnen vertrouwen, dat de kwaliteit van het hoger

onderwijs gewaarborgd is. De instellingen zijn dus vrij in hun onderwijsaanbod, maar zullen er vervolgens ook op willen toezien dat de kosten die zij maken om een opleiding te kunnen aanbieden daadwerkelijk uit de opbrengsten van de collegegelden en andere inkomsten worden gedekt. De collegegelden en andere heffingen, die instellingen kunnen vaststellen als voorwaarde voor inschrijving voor een opleiding, worden dus vrij gelaten. Dit betekent derhalve een liberalisering van het hoger onderwijs.

De introductie van deze wet betekent wel een ingrijpende verschuiving in de allocatie van overheidsmiddelen voor het hoger onderwijs, maar naar verwachting niet tot een stijging in de bestedingen van de Staat voor het hoger onderwijs. Uitgangspunt is de doelmatige besteding van de beperkte middelen van de Staat voor het hoger onderwijs. De instellingen voor hoger onderwijs wordt meer ruimte verschaft tot het genereren van inkomsten uit andere dan publieke fondsen, terwijl er daarnaast een verschuiving gaat optreden van rechtstreekse bekostiging van een beperkt aantal instellingen voor hoger onderwijs naar een breder stelsel van indirecte bekostiging van meer opleidingen door middel van studiefinanciering. Daarbij speelt ook dat het karakter van de studiefinanciering voor een deel is gericht op terugbetaling van deze financiering door de studenten in een latere levensfase.

Het gaat tevens om de vraag naar hoger onderwijs vanuit de samenleving zelf en op grond van de door minister gepercipieerde maatschappelijke behoefte aan de aangeboden opleidingen. De inkomsten van instellingen voor hoger onderwijs zullen derhalve in belangrijke mate gaan bestaan uit:

- Collegegelden en andere heffingen: de hoogte van de collegegelden binnen de instellingen zal worden afgestemd op de daadwerkelijke kosten van instelling voor het aanbieden van een opleiding.
- Opleiding bekostiging: op grond van zijn oordeel over de maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden in bepaalde opleidingen kan de minister besluiten tot bekostiging van een of meer opleidingen aan een instelling. Om daarvoor in aanmerking te kunnen komen, dient de instelling wel aan de voorwaarden voor bekostiging te voldoen.
- Onderzoek bekostiging: voor een deel van de instellingen – met name de universiteiten – geldt dat zij ook onderzoek doen. De mate waarin dat onderzoek voor de overheid, het bedrijfsleven en anderen maatschappelijk relevant is, zal bepalen of en in hoeverre inkomsten kunnen worden gegenereerd.
- Overige inkomsten: binnen het kader van het hoger onderwijs en deze wet zijn de instellingen vrij om initiatieven te ontplooiën tot het aanbieden van diensten en het bepalen van tarieven daarvoor.

4. STUDIEFINANCIERING

Met deze wet ontstaat de mogelijkheid van het verleggen van het zwaartepunt van de subsidiëring (subject subsidie) van het hoger onderwijs van de instellingen naar de studenten, die daarvoor in aanmerking komen en in opleidingen, waaraan een maatschappelijke behoefte bestaat. De studiefinanciering dient voor de studenten, die daarvoor in aanmerking komen, ter dekking van drie soorten kosten. In de eerste plaats ter dekking van de kosten van de studie zelf: de inschrijfgelden, collegegelden en eventuele andere heffingen, die met het volgen van een opleiding verband houden. Vervolgens moet de student ook in de gelegenheid zijn om de benodigde

leermiddelen te kunnen aanschaffen; literatuur, abonnementen, digitaal gerelateerde apparatuur en andere noodzakelijke leermiddelen. Tenslotte behoort de student ten laste als het gaat om de primaire kosten van levensonderhoud te dekken. Een bijdrage van de ouders wordt niet uitgesloten terwijl in het algemeen geen bezwaar bestaat tegen enige activiteit van de student tot het verwerven van een aanvullend inkomen.

5. ACCREDITATIE

De aandacht voor de kwaliteit van het hoger onderwijs is de afgelopen decennia sterk toegenomen. Die aandacht wordt zowel door de instellingen voor hoger onderwijs zelf als door de overheden gevoed. Uitgangspunt is dat de instellingen voor hoger onderwijs in belangrijke mate zelf verantwoordelijkheid dragen voor de kwaliteit van hun onderwijs en onderzoek. Op basis van zelfstudies van de betrokken instellingen zelf – de zelfstudies worden als regel per opleiding opgemaakt – vinden visitaties plaats en die moeten leiden tot een beoordeling van de kwaliteit van de zelfstudie en daarmee van de kwaliteit van onderwijs of onderzoek. De visitatie vindt plaats door gekwalificeerde, maar niet betrokken vakgenoten; veelal hebben visitatiecommissies een internationale samenstelling. De introductie in Europa – op basis van de Verklaring van Bologna – van het stelsel van bachelor- en masteropleidingen betekent het in gang zetten van een ontwikkeling, die uiteindelijk moet leiden tot Europese accreditatie van de landen van de Europese Unie. In de landen van Zuid-Amerika bestaat inmiddels veel aandacht voor de ontwikkeling van stelsels van accreditatie – voorlopers zijn Chili en Colombia. In deze landen is het vooral de opkomst van veel particuliere instellingen van hoger onderwijs, die nationale overheden hebben genoopt tot de introductie van stelsels van kwaliteitszorg om aldus zicht te kunnen hebben op het bestel. Inmiddels zijn ook in CARICOM-verband afspraken gemaakt over de invoering van een stelsel van accreditatie voor de aangesloten landen, waaronder Suriname. Door middel van accreditatie beoogt de overheid de stelsels van kwaliteitszorg van de instellingen te valideren en aan te geven, dat de door de instelling beoogde kwaliteit daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Accreditatie is dus niet erop gericht om vast te stellen of de ene opleiding beter is dan een andere, maar om te bevestigen dat de beoogde kwaliteit ook daadwerkelijk wordt gehaald.

In essentie kent het proces van accreditatie drie fasen. De eerste fase is die waarin de instelling zelf – veelal op het niveau van de afzonderlijke opleidingen – door middel van een zelfstudie komt tot een kritische analyse van het functioneren en de kwaliteit van een opleiding, inclusief de daarbij eventueel behorende onderzoeksactiviteiten. De zelfstudie behoort in te gaan op alle aspecten van een opleiding: de kwaliteit en de relevantie van het onderwijs, de didactische kwaliteiten, het management van opleiding en instelling, de voorzieningen ten behoeve van de studenten, de begeleiding van de studenten, de selectie en kwaliteit van de docenten en het overige personeel, de huisvesting, de opbouw van het curriculum, de internationalisering en vele andere aspecten. Als regel zal de zelfstudie en het rapport daarvan leiden tot aanbevelingen en plannen tot verbetering. Het doel van de zelfstudie is enerzijds om kritisch te zijn, maar ook vast te stellen of een opleiding erin slaagt om alle pretenties waar te maken.

De zelfstudie is vervolgens het instrument aan de hand waarvan een visitatiecommissie na lezing en op basis van een bezoek ter plaatse vaststelt of de zelfstudie op een zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en een correcte schets geeft van de situatie van de opleiding. Op basis van de zelfstudie en de eigen bevindingen dient de visitatiecommissie te komen tot de aanbeveling of de opleiding voor accreditatie in aanmerking komt binnen de door het accreditatieorgaan vastgestelde accreditatiekaders. De instelling wordt als regel in de gelegenheid gesteld om op het

conceptrapport commentaar te leveren. Na vaststelling van het uiteindelijk rapport van de visitatiecommissie wordt dit aan zowel de instelling als het accreditatieorgaan aangeboden. Op basis van dit rapport besluit het orgaan al dan niet tot accreditatie van de opleiding. De instelling van een accreditatieorgaan voor Suriname is reeds voorzien in de Wet NOVA.

6. GRONDWET, INTERNATIONALE VERDRAGEN & ORIËNTATIES

Het recht op onderwijs is in onze Grondwet opgenomen. Vanwege het belang van het onderwijs voor de ontwikkeling wereldwijd is het recht op onderwijs ook opgenomen in Verdragen (z.a. VN Mensenrechtenverdrag) en Verklaringen (z.a. Salamanca, Education for All) waarbij Suriname partij is en niet te vergeten de 'Sustainable Development Goals' (SDGs), in dit geval voornamelijk SDG 4. Dit brengt met zich mee dat bij het formuleren van de nationale onderwijswetgeving rekening gehouden wordt met deze Verdragen en Verklaringen en in de wet moeten worden geïncorporeerd.

De Grondwet met betrekking tot het recht op onderwijs Het recht op onderwijs in Suriname wordt in de Grondwet (GW) geregeld in twee artikelen, te weten de artikelen 38 en 39. Artikel 38 bespreekt het recht op onderwijs, terwijl artikel 39 de verplichtingen van de Staat vastlegt die voortvloeien uit het genoemde recht.

Verdragen en Verklaringen in het kader van het hoger onderwijs:

De verplichtingen die uit deze Internationale Verdragen voortvloeien zullen moeten doorwerken in de nationale wetgeving. Voor Suriname zijn de volgende verdragen en verklaringen van belang.

1. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (art. 26).
2. Het Internationale Verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten (art. 18 en 19).
3. Het Internationale Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (art. 13).
4. Verklaring van Salamanca.

Suriname heeft zich ook gecommitteerd aan internationale onderwijs conventies. Hierbij moet gedacht worden aan de "World Declaration on Education for All (EFA)" in 1990, waarbij doelen werden gesteld voor universeel basisonderwijs in het jaar 2000. Het "Dakar Framework for Action" als vervolg op de EFA, waarbij elk land zich verplichtte om uiterlijk 2002 een uitvoeringsplan gereed te hebben.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1 Begripsbepaling

In dit artikel zijn de verschillende in de wet gehanteerde begrippen voor de eenduidigheid omschreven. Bij de omschrijvingen is aansluiting gezocht bij o.a. de begripsbepalingen in bestaande wetten zoals de Wet Nationaal Orgaan Accreditatie (NOVA). Ook zijn er begrippen die gelijklopend zijn aan die van de Nederlandse Wet op Hoger Onderwijs en Wetenschap. Het onderwijsstelsel is vanwege hetom concordantiebeginsel overgenomen uit Nederland en de meeste opleidingen zijn ingericht naar analogie van het Nederlands hoger onderwijs. Hiermee wordt consistentie van terminologie bereikt en kunnen opleidingen internationaal gemakkelijker worden vergeleken.

Artikel 2, 3, 4, 5 en 6

De wet betreft het hoger onderwijs in Suriname. Elke opleiding voor hoger onderwijs, die in het land wordt aangenomen, behoort te voldoen aan de bepalingen van deze wet. De reikwijdte van de wet wordt daarom aanstonds gedefinieerd.

In Suriname kent het hoger onderwijs twee soorten instellingen: universiteiten en hogescholen. De aanduiding "universiteit" dient aan te geven, dat het betreft een instelling waar wetenschappelijk onderwijs wordt verzorgd. Niet elke instelling voor het hoger onderwijs zal zich derhalve universiteit mogen noemen, maar zal ook inhoudelijk kunnen worden getoetst op de aanwezigheid van activiteiten op het vlak van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek. Instellingen, die daaraan niet voldoen, zijn hogescholen. Wetenschappelijk onderzoek en dienstverlening vinden plaats binnen universiteiten en hun faculteiten alsmede bij de onderzoeksinstituten verbonden aan de faculteiten. Het onderzoek van laatstgenoemden vindt plaats samen met de faculteit en in lijn met de taakstelling van de faculteit waaraan zij zijn verbonden. Wetenschappelijk onderzoek kan worden uitgevoerd in samenwerking met buitenlandse wetenschappelijke instellingen. Daarnaast kunnen associate degree opleidingen en doctoral degree programma's worden aangeboden. Elke instelling is vrij om zelf haar onderwijsconcept, gekoppeld aan didactische werkvormen te kiezen. Doch moet verantwoord worden; onderwijskundig, en voor publieke instellingen financieel alsmede materieel. Naast deze beide typen instellingen zijn er ook de academische ziekenhuizen, die een van het medisch wetenschappelijk onderwijs aan de universiteiten afgeleide rol hebben. Deze rol behoort wel te worden gedefinieerd en gereguleerd, hoewel de academische ziekenhuizen als instellingen in hoofdzaak functioneren binnen het kader van de gezondheidszorg. In een academisch ziekenhuis wordt de patiëntenzorg op basis van de specifieke expertise van het ziekenhuis, opgedaan door wetenschappelijk onderzoek, meer gestuurd; er worden daarom in academische ziekenhuizen specifieke behandelingen gegeven, terwijl een regulier ziekenhuis meer vraaggestuurd werkt.

Artikel 7

Suriname heeft enkele publieke hogescholen, waarvan tot nu toe alleen de Anton de Kom Universiteit van Suriname rechtspersoonlijkheid bezit. De overige instellingen vallen rechtstreeks onder het ministerie belast met onderwijsaangelegenheden. Het hoger onderwijs wordt getransformeerd naar zelfstandige instellingen met rechtspersoonlijkheid. In Suriname wordt het hoger onderwijs ook aangeboden door particuliere instellingen. Deze instellingen moeten niet alleen rechtspersoonlijkheid bezitten voor de registratie, erkenning en accreditatie, maar ook voor vestiging om onderwijs te verzorgen aan studenten in Suriname. Om de rechtszekerheid te bieden aan studenten voor wat de kwaliteit van het onderwijs betreft zijn hoger onderwijsinstellingen verplicht hun opleidingen te accrediteren bij het Nationale Accreditatieorgaan, meer bekend als NOVA.

Artikel 8

In het hoger onderwijs geldt de academische vrijheid. De academische vrijheid heeft met name betrekking op de inhoud van onderwijs en onderzoek. Zowel docenten als studenten behoren daarin vrijheid te hebben. Academische vrijheid betekent een onafhankelijkheid in denken, in redeneren en vooral in het doen van wetenschappelijk onderzoek. Academische vrijheid is het beginsel volgens welk de docenten en de onderzoekers aan een instelling in het belang van de ontwikkeling van de kennis en van de verscheidenheid van meningen, een zeer grote vrijheid moeten genieten om onderzoek te verrichten en om in de uitoefening van hun functies hun mening te uiten. De academische vrijheid beschermt de docenten en de onderzoekers op algemene wijze

en vereist dat hun onafhankelijkheid ten aanzien van de instellingen en de onafhankelijkheid van de instelling ten aanzien van de overheid wordt gewaarborgd. Nochtans is zij niet onbeperkt, daar zij wordt uitgeoefend binnen hetzelfde normatieve kader als vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van onderwijs. Budgettair en rechtspositioneel hebben de medewerkers de binnen de instellingen geldende regels in acht genomen. Wanneer het gaat over een te volgen onderzoeksmethode of de dogmatiek van de eigen discipline dan behoren zij daarover in vrijheid en op basis van de eigen professionaliteit te kunnen handelen.

Artikel 9

De richtlijnen voor ethiek zijn van belang om de academische mogelijkheden voor het uitvoeren van demonstraties dan wel proeven binnen het juiste kader te kunnen stellen. Bij onderwijs en onderzoek – medisch onderwijs, biologie, psychologie en andere disciplines – wordt niet zelden gebruikgemaakt van proefdieren, proefpersonen of patiënten. Met betrekking tot de wijze waarop dat gebeurt, moeten duidelijke ethische richtlijnen binnen de instellingen gelden. Deze ethische richtlijnen betreffen het gehele functioneren van de instelling en van allen, die daarin werkzaam zijn. Deze richtlijnen moeten derhalve genoegzaam binnen de instellingen bekend worden gemaakt. Bij de richtlijnen dient rekening gehouden te worden met de privacygevoelige gegevens van personen en de geheimhoudingsplicht. Ook de inspectie kan erop toezien dat het onderwerp ethiek in voldoende mate geregeld is in de instelling en dat de instelling overeenkomstig de richtlijnen werkt.

Artikel 10

Het hoger onderwijs in Suriname wordt als regel in de officiële taal van Suriname, het Nederlands, verzorgd. De toenemende internationalisering van het hoger onderwijs en samenwerkingen met buitenlandse instellingen maakt dat de instellingen en opleidingen voldoende ruimte moeten hebben om in voorkomende gevallen van een andere taal gebruik te maken.

Artikel 11 en 12

Een opleiding vormt een samenhangend geheel van onderwijseenheden; dit samenhangende geheel van onderwijseenheden is het curriculum voor een opleiding. Per onderwijseenheid wordt een tentamen afgenomen. Indien in alle onderwijseenheden met succes het tentamen is afgelegd, verkrijgt de student toegang tot het afsluitend examen van de opleiding. Dit examen kan bestaan uit de formele vaststelling, dat op alle onderdelen met succes het tentamen is afgelegd, maar kan ook een daadwerkelijke toetsing van kennis en vaardigheden inhouden zulks ter keuze van de opleiding.

De toegang tot masteropleiding staat in het algemeen alleen open voor hen, die in het bezit zijn van de graad van bachelor.

Artikel 13

In het kader van transparantie en ordening in het hoger onderwijs houdt het ministerie een eigen onderwijsregister onder haar beheer. Daarin worden alle instellingen die in Suriname hoger onderwijs verzorgen verplicht geregistreerd. Na de registratie kan de erkenning van een opleiding worden gevraagd. Aan registratie en erkenning zijn kosten verbonden. Relevant is ook dat aanstaande studenten niet alleen geïnformeerd zijn over het aangeboden onderwijs, maar ook over de status van de opleiding. Hiermee wordt getracht om studenten zo veel mogelijk te beschermen en te garanderen dat zij een opleiding volgen die wel voldoet aan de wettelijke vereisten.

Artikel 14 en 15

Het hebben van een instellingsplan is een voorwaarde voor bekostiging van opleidingen aan instellingen voor hoger onderwijs of de eventuele aanspraak van daarvoor in aanmerking komende studenten van die instellingen voor studiefinanciering. Op basis van het instellingsplan kan de minister zich een beeld vormen van de continuïteit van de instelling en derhalve de waarborgen, die aan studenten kunnen worden geboden om een aangevangen opleiding tot het einde toe te volgen.

Daarnaast geeft het plan inzicht in de voornemens van instellingen met betrekking tot de verdere verbetering van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Door middel van een plan kan systematisch aandacht voor de kwaliteitszorg worden bevorderd. Voorts sluit deze bepaling aan bij overeenkomstige voorschriften in de wetsvoorstellen met betrekking tot het primair en secundair onderwijs.

De minister behoort ook achteraf aan de hand van de financiële verslaglegging door de bekostigde instellingen te kunnen vaststellen of de bekostiging door de Staat op een juiste manier is ingezet. De functie van het aan de minister aanbieden van het verslag is dus in de eerste plaats informatief. Zowel de begroting van een instelling als het verslag kunnen evenwel voor de minister aanleiding zijn om met een instelling in overleg te treden over de vraag of er wellicht aanleiding bestaat om de bekostiging van een opleiding of de studiefinanciering voor daarvoor in aanmerking komende studenten bij bepaalde opleidingen nog eens tegen het licht te houden.

Al eerder is aangegeven, dat de continuïteit van instellingen voor hoger onderwijs een belangrijk punt is. Vooral de ingeschreven studenten moeten erop kunnen vertrouwen, dat een instelling in staat zal zijn om zijn onderwijs tot het moment van diploma-uitreiking te verzorgen.

Artikel 16

Of een opleiding voor financiering door de Staat in aanmerking komt wordt bepaald door de Minister belast met onderwijs aangelegenheden. Deze beslist op basis van de maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden in een bepaalde opleiding. De beslissing wordt genomen op aanvraag van de instelling, die voldoet aan de voorwaarden die gesteld zijn in het subsidiebesluit. Het is de instelling zelf, die de argumenten dient aan te dragen voor de maatschappelijke behoefte aan een opleiding. Bij de besluitvorming kan de minister zich naast de kwalitatieve behoefte ook door overwegingen van kwantitatieve behoefte laten leiden.

Artikel 17, 18, 19

Met de definitie van studiepunten wordt aangesloten bij internationale standaarden. Deze uniforme definitie maakt het gemakkelijker voor studenten om een gedeelte van hun opleiding niet aan de eigen instelling maar elders te volgen. Met name kunnen instellingen voor hun geaccrediteerde opleidingen aansluiting zoeken bij het European Credit Transfer System (ECTS), dat inmiddels ook door veel instellingen in Latijns-Amerika wordt gevolgd. Voor de universitaire bacheloropleidingen geldt een studielast van 180 studiepunten, voor een hogere beroepsopleiding 240 studiepunten. Initiële masteropleidingen kunnen afhankelijk van de discipline een studielast hebben variërend van 60 tot 180 studiepunten. Een studiepunt vertegenwoordigt een studielast van 28-25-30 uur werken van een student. Dit kan zijn het volgen van college, practicum of stage, maar ook zelfstudie etc.

De instellingen voor hoger onderwijs dienen zich er met name voor wat betreft het hoger beroepsonderwijs zich ervan te vergewissen dat de geboden opleiding aansluit bij de behoeften

van de praktijk en de beroepsuitoefening. Een stage of een andere praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening maakt daarvan onderdeel uit. De totale studielast, uitgedrukt in studiepunten, kan evenwel nooit uitgaan boven de in voorgaande artikelen genoemde aantallen.

Artikel 20 en 21

Het hoger onderwijs is vrij om de inrichting van de opleiding naar eigen inzicht in te richten, mits het voldoet aan de eisen van deze wet en de wet NOVA.

Artikel 22

Het Associate-degreeprogramma (Ad) is een tweejarig opleiding, maar kent vanwege de vereiste arbeidsmarktrelevantie een eigen programma. De Ad heeft ook een eigen graad: de Associate degree.

Vanuit verschillende groepen kan behoefte bestaan aan de Ad. Zo kan voor werkenden die erover denken weer een studie op te pakken de Ad aantrekkelijk zijn. Ook voor veel mbo'ers die aarzelen om verder te studeren is de tweejarige Ad mogelijk aantrekkelijker dan een vierjarige bachelor. Een bachelorprogramma kan zodanig opgebouwd zijn dat studenten na 2 jaar het Ad hebben en de arbeidsmarkt kunnen betreden. De student kan elk moment ervoor kiezen om de bachelorgraad te behalen en kan dus met de Ad instromen. Verder zou voor studenten die uit een hbo-bachelor dreigen uit te vallen de Ad een oplossing kunnen zijn. Kortom, de Ad zou kunnen zorgen voor een extra instroom in het hoger onderwijs. Voor de Ad gelden dezelfde regelingen als voor de bachelor. Denk bijvoorbeeld aan de toelatingseisen. Ad'ers kunnen dus verder studeren in de bachelor, maar worden vooral opgeleid om de arbeidsmarkt te betreden. Bij elk van de Ad programma's is getoetst op de arbeidsmarktrelevantie, oftewel de behoefte van het werkveld aan afgestudeerden met een dergelijke Associate degree.

Artikel 23

De tentamens behelzen de toets of de student voldoende weet van een studieonderdeel. De tentamens van een opleiding vormen gezamenlijk het examen en leiden tot de graad van Bachelor of Master. Instellingen kunnen ervoor kiezen om ook na een reeks tentamens nog een examen af te nemen en de integrale kennis van de studenten te toetsen. De wijze waarop de instellingen hun tentamens en examens hebben ingericht, wordt verwerkt in een examenregeling. Bovendien is de examenregeling een belangrijk beoordelingscriterium bij de accreditatie.

De student, die met succes de graad van Bachelor of Master verwerft, ontvangt een diploma. Met inachtneming van de bepalingen van deze wet verschaft dit diploma de houder het recht tot het voeren van de passende titel met alle rechten en verplichtingen, die daaraan zijn verbonden. Tot de rechten kan behoren de mogelijkheid om toegang te verkrijgen tot de uitoefening van bepaalde beroepen, terwijl tot de verplichtingen kan worden gerekend dat de Bachelor of Master met het oog op de beroepsuitoefening zich periodiek laat bijscholen om van de ontwikkelingen in zijn vakgebied op de hoogte te blijven.

Artikel 24 en 25

De academische studie kan worden afgerond met een doctoraat. Suriname kiest met deze wet ervoor om uitsluitend aan hen, die in het bezit zijn van de graad van Master, toegang te verschaffen tot het doctoraat. De graad van Bachelor geeft derhalve geen rechtstreekse toegang tot het doctoraat, omdat als regel aan de Bacheloropleiding niet de benodigde vaardigheden en kennis zullen kunnen worden ontleend, die nodig zijn om zelfstandig de wetenschap te beoefenen en

daarvan door middel van het schrijven van een proefschrift blijk van te geven. Door middel van een promotiereglement dienen de universiteiten goed inzicht te verschaffen in de procedures met betrekking tot de promotie en vooral de wijze waarop de promovendus naar de promotie toewerkt en begeleid wordt. De Commissie voor Promoties en Eredocoraten (CPE) begeleidt het proces en de promovendus. De CPE is noch bevoegd de graad Doctor of eretitels, noch andere graden te verlenen. De CPE begeleidt het promotietraject en bewaakt de kwaliteit van het proefschrift, en komt vooral in beeld vanaf het moment waarop de promotoren het concept-proefschrift hebben goedgekeurd. Verder kent de CPE geen eretitels/eredocoraten toe, maar vervult ook in deze slechts een begeleidende rol.

De goede en effectieve begeleiding – geen onnodig tijdverlies en een efficiënte indeling van het promotietraject – vormen onderdeel van de accreditatie van de universiteiten. Op grond van uitzonderlijke verdiensten kan een universiteit aan een natuurlijk persoon de eretitel van “doctor honoris causa” toekennen.

Artikel 26,27,28, 29, 30, 31, 32

Studies en opleidingen verschaffen hen, die deze opleidingen met succes afronden, het recht om de titel Bachelor of Master te voeren. De succesvolle afronding van een postinitiële masteropleiding verschaft dit recht niet. In plaats van de titel Master te voeren kunnen zij, die een masteropleiding in het wetenschappelijk onderwijs hebben afgerond er ook voor kiezen om de titels ir., mr., of drs. voor de naam te voeren. Voor hen die zijn gepromoveerd of aan wie een eredocoraat is toegekend, geldt dat zij bevoegd zijn om de titel van doctor te voeren.

Titels, die onder eerdere wetgeving door instellingen van hoger onderwijs in Suriname zijn verstrekt, kunnen gevoerd blijven worden. Anders dan zij, die afstuderen onder de vigour van deze wet hebben zij evenwel niet de mogelijkheid om te kiezen tussen het voeren van de titel van Bachelor en Master of de verworven titel. Ook buiten Suriname verworven titels mogen in het land worden gevoerd, maar de houders daarvan kunnen daaraan niet zonder meer de rechten ontleen, welke de houder van een in Suriname zelf verleende graad daaraan mag ontleen. Instellingen maar ook NOVA kunnen er – bijvoorbeeld bij het aanstellen van docenten- niet zonder meer van uitgaan dat iedere titel of graad behaald aan een buitenlandse universiteit gelijkwaardig is aan de eisen die in Suriname daaraan worden gesteld. Instellingen en ook NOVA kunnen de gelijkwaardigheid onderzoeken.

Artikel 33

Studenten hebben na afronding van hun studie recht op een diploma en transcript. Het instellingsbestuur en opleiding dragen de zorg dat de regels voor het verkrijgen van een diploma en transcript in de onderwijs- en examenregelingen en studentenstatuut staan vermeld.

Artikel 34

In deze memorie is al eerder op gewezen dat de accreditatie in het hoger onderwijs betrekking heeft op alle onderwijsactiviteiten in het land. Dit betekent, dat elke opleiding – ongeacht of deze wordt verzorgd door een Surinaamse instelling of door een buitenlandse instelling – door het in de het bedoelde accreditatieorgaan zoals genoemd in de Wet NOVA zal dienen te worden geaccrediteerd. Geen opleiding zal zich er met succes op kunnen beroepen, dat de accreditatie reeds buiten de landsgrenzen door een orgaan buiten Suriname werd verleend. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de Surinaamse overheid om te waarborgen dat hier te lande aangeboden opleidingen voldoen aan de hier te lande geldende normen en standaarden voor accreditatie.

De accreditatie van opleidingen is weliswaar een vereiste voor het onderwijsaanbod van instellingen voor hoger onderwijs, maar uitgangspunt is dat de kosten van accreditatie in essentie door de instellingen worden gedragen.

Het accreditatieorgaan stelt de accreditatiekaders vast. Op grond van deze kaders kunnen de instellingen voor hoger onderwijs weten aan de hand van welke parameters de kwaliteit van hun opleidingen zal worden beoordeeld. Dergelijke accreditatiekaders zijn internationaal gangbaar en worden ook elders door accreditatieorganen gehanteerd.

De accreditatiekaders behoeven de goedkeuring van de minister, omdat daarmee wordt gewaarborgd dat uitgangspunten van de wetgever en van het bestuursreglement van het accreditatieorgaan zelfgenoegzaam zijn.

Op grond van de accreditatiekaders van het accreditatieorgaan voert elke instelling voor hoger onderwijs voor elke opleiding periodiek een zelfevaluatie. Op basis van deze zelfevaluatie studie vindt op uitnodiging van de instelling door een door het accreditatieorgaan samengesteld visitatiecommissie de visitatie plaats. Op basis van het visitatierapport besluit het accreditatieorgaan tot accreditatie van de opleiding, waarvoor accreditatie is aangevraagd. De regels hiervoor zijn opgenomen in de Wet NOVA.

Artikel 35

De instellingen voor hoger onderwijs dienen zich er met name voor wat betreft het hoger beroepsonderwijs van te vergewissen dat de geboden opleiding aansluit bij de behoeften van de praktijk en de beroepsuitoefening. Een stage of een andere praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening maakt daarvan onderdeel uit. De totale studielast, uitgedrukt in studiepunten, kan evenwel nooit uitgaan boven de in voorgaande artikelen genoemde aantallen. Een beroepenveldcommissie is een adviescommissie die voornamelijk de aansluiting bewaakt van het onderwijsprogramma van de instelling op de beroepspraktijk. Zij informeert en adviseert het opleidingsmanagement en evalueert cyclisch de aansluiting van de opleiding op het beroep. In deze commissie zitten vertegenwoordigers uit het werkveld/discipline.

Artikel 36, 37, 38, 39

Om een opleiding te kunnen volgen, dient een student zich bij een instelling in te schrijven. De inschrijving geschiedt voor een volledig studiejaar. Bij de inschrijving wordt vastgesteld of de student voldoet aan de eisen van de vooropleiding en aan de financiële voorwaarden van de instelling. Het respecteren van de doelstelling van een instelling kan eveneens een voorwaarde voor inschrijving zijn.

De inschrijving betekent dat ook de instelling jegens de student verplichtingen op zich neemt. De ingeschreven studenten hebben toegang tot het onderwijs en de voorzieningen van de instelling. Bij de inschrijving wordt aan de student de nodige documentatie verstrekt, waaruit de rechten en plichten van de student en van de instelling blijken.

Artikel 40

Het financieren van opleidingen kan rechtstreeks, door het verstrekken van subsidie door de overheid, of indirect door middel van studiefinanciering aan studenten, die zich voor bepaalde opleidingen inschrijven en die overigens voldoen aan de voorwaarden om voor studiefinanciering in aanmerking te komen.

Artikel 41, 42, 43, 44

De instellingen zijn bevoegd om regels te stellen met betrekking tot het waarborgen van de goede gang van zaken binnen de instelling. Deze bepalingen hebben enerzijds betrekking op het handhaven van de orde aan de instelling, maar ook op de doorstroming van de studenten na het behalen van een bachelordiploma naar een masteropleiding. Studenten, die een opleiding met succes hebben doorlopen en aan al hun verplichtingen hebben voldaan, de toets vindt bijvoorbeeld voor wat betreft de financiële verplichtingen plaats door het instellingsbestuur – hebben recht op de uitreiking van een getuigschrift. Zij dienen daartoe zelf het initiatief te nemen en de nodige bescheiden te overleggen.

Artikel 45

De tentamens behelzen de toets of de student voldoende weet van een studieonderdeel. De tentamens van een opleiding vormen gezamenlijk het examen en leiden tot de graad van Bachelor of Master. Instellingen kunnen ervoor kiezen om ook na een reeks tentamens nog een examen af te nemen en de integrale kennis van de studenten te toetsen. De wijze waarop de instellingen hun tentamens en examens hebben ingericht, wordt verwerkt in een examenregeling. Bovendien is de examenregeling een belangrijk beoordelingscriterium bij de accreditatie.

De student, die met succes de graad van Bachelor of Master verwerft, ontvangt een getuigschrift. Met inachtneming van de bepalingen van deze wet verschaft dit getuigschrift de houder het recht tot het voeren van de passende titel met alle rechten en verplichtingen, die daaraan zijn verbonden. Tot de rechten kan behoren de mogelijkheid om toegang te verkrijgen tot de uitoefening van bepaalde beroepen, terwijl tot de verplichtingen kan worden gerekend dat de Bachelor of Master met het oog op de beroepsuitoefening zich periodiek laat bijscholen om van de ontwikkelingen in zijn vakgebied op de hoogte te blijven.

Artikel 46

De examencommissie als onafhankelijk orgaan richt zich op het borgen van de kwaliteit van de tentaminering en examinering. De taken en bevoegdheden worden in grote lijnen opgenomen in het Onderwijs en Examenreglement van de opleiding of instelling. Leden van de examencommissie kunnen zowel intern als extern zijn. Bij de samenstelling van de commissie moet onder andere gelet worden op deskundigheid, kennis over de structuur van de opleiding en de instelling, integriteit etc. van de leden. De examencommissies geven richtlijnen aan examinatoren voor het afnemen en beoordelen van tentamens en staan op deze manier in toenemende mate garant voor de waarde van de graad. Examencommissies verstrekken vrijstellingen aan individuele studenten op gronden die in de onderwijs- en examenregeling zijn vastgelegd. Een examencommissie wordt ingesteld voor één opleiding of een groep van opleidingen en functioneert onafhankelijk. Het aanwijzen van examinatoren behoort tot de wettelijke taken en bevoegdheden van de examencommissie. Een examencommissie dient elk jaar voor elk studieonderdeel vast te stellen wie als examinator optreedt. De examencommissie baseert zich bij het aanwijzen van examinatoren op criteria die zijn vastgelegd in een profiel voor examinatoren. Een examinator kan de docent van het desbetreffende vak zijn.

Artikel 47

De studenten aan een opleiding dienen goed inzicht te kunnen hebben in de wijze waarop kennis zal worden getoetst en welke hun mogelijkheden zijn om tentamens eventueel opnieuw af te leggen. Gewaarborgd dient te zijn, dat het afnemen van de tentamens en examens gebeurt door

docenten, die geacht kunnen worden voldoende inzicht te hebben in zowel de in redelijkheid aan de studenten te stellen eisen als hun studievoortgang. De instellingen dienen er oog voor te hebben, dat ook aan het afnemen van tentamens en examens door docenten steeds hogere eisen worden gesteld en dat dit aspect een steeds grotere rol speelt bij de accreditatie van opleidingen. De onderwijs- en examenregeling worden periodiek bijgesteld.

Artikel 49 en 50

De ingeschreven studenten van een instelling bevinden zich in een kwetsbare positie en behoeven rechtsbescherming. Gewaakt dient te worden tegen willekeur van docenten en een onredelijke opstelling bij de tentamens; aan de andere kant dient er oog voor te bestaan, dat studenten zich nogal eens verongelijkt voelen terwijl zorgvuldigheid van eigen kant ook op zijn plaats zou zijn geweest. Met het voorschrift, dat aan elke instelling een commissie van beroep voor de examens dient te zijn, beoogt een evenwichtige rechtsbescherming van de studenten. De voorschriften staan er niet in de weg, dat instellingen besluiten om te komen tot de instelling van gezamenlijke commissies van beroep voor de examens met eensluitende voorschriften en reglementen. Het functioneren en met name de toegankelijkheid voor studenten van de commissies van beroep vormt onderdeel van het accreditatieproces.

Artikel 51

De Minister pleegt regelmatig overleg met instellingsbesturen en overige belangenorganisaties. Deze zijn verplicht het ministerie inzicht en documentatie te verschaffen waardoor een adequate controle en toezicht mogelijk wordt. Voor een vlotte gang van zaken en de eenduidigheid wordt gebruikgemaakt van een overlegorgaan waarin alle instellingsbesturen zitting hebben. Daarom heeft dit orgaan dan ook vergaande bevoegdheden.

Artikel 52

De beroepen- of werkveldcommissie bespreekt meerdere keren per jaar aangelegenheden betreffende het onderwijs met de instelling of de decaan van de betreffende faculteit. Zij informeert en adviseert de instelling of de decaan van de betreffende faculteit over het curriculum en evalueert cyclisch de aansluiting van de opleiding op het beroep. Zowel voor opleidingen met een professionele oriëntatie als voor opleidingen met een academische oriëntatie is de beroepen- of werkveldcommissie van belang.

Artikel 53

Bij voorkeur worden de kwaliteitseisen van de onderwijsgevers verbonden aan de instelling in een personeelsbeleid uiteengezet. Deze bepaling stelt daarvoor de randvoorwaarden, ook in geval ervoor wordt gekozen om niet een eigen personeelsbeleid te voeren.

Het derde lid geeft aan dat een instelling kan afwijken van de eisen gesteld in het tweede lid indien een onderwijsgevende over specifieke bekwaamheden beschikt. De instelling kan gebruik maken van parttime docenten die veel ervaring hebben in een bepaald vak of beroep waarin onderwijs verzorgd wordt. Deze ervaring is van belang om actuele voorbeelden uit de praktijk te brengen en hierover te discussiëren of brainstormen met de studenten.

Artikel 54

Het is van belang dat het personeel zich voortdurend nieuwe kennis en vaardigheden eigen maakt en over actuele kwalificaties blijft beschikken. Kennis en vaardigheden verouderen. Om succesvol

te kunnen functioneren is 'up to date' kennis nodig. Deze bepaling geeft aan dat de instelling zijn personeel continu dient te laten professionaliseren uitgaande van de principes van 'Lifelong learning', oftewel leven lang leren. De instelling is verantwoordelijk voor de inhoud van het professionaliseringstraject van het personeel dat is verbonden aan de betreffende instelling.

Artikel 55en 56

Het directoraat hoger onderwijs blijft in communicatie met het instellingsbestuur en decanen, andere belangrijke functionarissen, en belangenorganisaties, teneinde op de hoogte te blijven van de gang van zaken binnen het hoger onderwijs en waar nodig advies of ondersteuning kan geven.

Artikel 57

Er is een inspectie voor het hoger onderwijs met toezichthoudende taken. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs van het totaal hoger onderwijs en staat onder de dagelijkse leiding van de Inspecteur-generaal. De inspecteurs voor het hoger onderwijs hebben steeds toegang tot alle instellingen om haar taken te kunnen uitvoeren.

Artikel 58, 59, 60

Aangezien deze wet vereist dat alle hoger onderwijsinstellingen rechtspersoonlijkheid bezitten, dienen de rechtspersonen ook de status van het onderwijzend personeel en niet-onderwijzend personeel op orde te hebben met inachtneming van de dwingende regels uit de wet.

Artikel 61,62, 63

Deze wet geeft een bestuursstructuur aan waaraan instellingen moeten voldoen. Het college van bestuur bestaat uit ten hoogste drie leden waarvan de rector magnificus de voorzitter kan zijn. Het college van bestuur is belast met het bestuur van de instelling in haar geheel en met het beheer daarvan. Dit wel onverminderd de bevoegdheden van de raad van toezicht en de decanen. De benamingen voor de organen van de instelling, zoals raad van toezicht, decaan, faculteit, zijn in deze wet in de Nederlandse taal gesteld. Uiteraard kan door de instelling zelf met benamingen in een andere taal worden gewerkt, mits daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de voorgeschreven organisatiestructuur.

Voor de publieke instellingen zijn er nog bijzondere regels opgenomen. Gelet op het belang van het apolitieke karakter en de academische vrijheid van het hoger onderwijs dienen politieke invloeden in het hoger onderwijs zo veel mogelijk te worden vermeden. Het is aan te bevelen dat ook bij de samenstelling van het college van bestuur gelet wordt op deskundigheid in plaats van politieke achtergrond.

Aan het hoofd van een instelling dienen bestuurders te staan, die oog hebben voor de belangen van onderwijs en onderzoek, maar die tevens genoegzaam tot het nemen van besluiten in staat en gemachtigd zijn. Ervaren en daadkrachtige bestuurders met derhalve een academische achtergrond. De kracht van een goed bestuurder is dat hij, behalve het durven nemen van beslissingen, ook zoveel mogelijk draagvlak daarvoor weet te verwerven, onder meer door overleg met de decanen, het personeel en de studenten.

Artikel 64

Van groot belang is dat het college van bestuur een regeling vaststelt voor het bestuur, beheer en de inrichting van de instelling alsmede een duidelijke verdeling van de werkzaamheden en taken die hen in dit artikel zijn toebedeeld. Het college van bestuur zal zo gedetailleerd mogelijk moeten

aangeven welke onderdelen van de diverse taken door henzelf worden verricht en welke door de decanen.

Artikel 65

De oprichter is de instantie waaraan de het College van Bestuur verantwoording moet afleggen. Het College van Bestuur legt verantwoording af aan de Minister. Aangezien de minister politiek verantwoordelijk is voor het onderwijsgebeuren geeft het instellingsbestuur de gevraagde inlichtingen aan de minister.

Naast leden aangewezen door de Minister, nemen zitting in de raad vertegenwoordigers van de wetenschappers, technisch- en administratief personeel, en studenten ingeschreven aan de instelling. Deze vertegenwoordigers worden uitsluitend door hun respectievelijke doelgroep gekozen middels een democratische verkiezing. Het is belangrijk dat wetenschappers, het technisch- en administratief personeel en studenten vertegenwoordigd zijn in de raad, omdat zij elk vanuit hun eigen rol directe kennis hebben van het onderwijs-, onderzoeks- en dienstverleningsproces. Hun betrokkenheid zorgt voor evenwichtige en realistische besluitvorming die aansluit bij de dagelijkse praktijk. Bovendien versterkt dit de legitimiteit, transparantie en het draagvlak van de raad binnen de instelling.

Artikel 69

Wanneer sprake is van wanbeheer omdat het college van bestuur of de raad van toezicht niet in staat zijn de instelling op een goede manier te leiden, bestaat een mogelijkheid voor de overheid om corrigerend op te treden. Daarin kan worden voorzien door een aanwijzing te geven aan de interne toezichthouder indien sprake is van wanbeheer dat leidt tot negatieve consequenties. De aanwijzing is gericht op herstel van de misstand en kan betrekking hebben op zowel het handelen van bestuurders als van toezichthouders.

Het eerste lid geeft aan dat de minister de raad van toezicht een aanwijzing kan geven en dat de voorgenomen aanwijzing voorafgaat door een officieel rapport dat zware conclusies moet bevatten over één of meer van genoemde elementen van wanbeheer. Een aanwijzing is een bepaalde instructie om (niet) op bepaalde wijze te handelen en het doel van zo'n aanwijzing is het herstellen van handelen in strijd met de wet.

Artikel 70, 71, 72, 73, 74

Aan het hoofd van een faculteit staat een decaan en is met de algemene leiding van de faculteit belast. De decaan is verantwoordelijk voor het goed functioneren van de faculteit en staat als zodanig aan het hoofd van een voor de instelling essentiële organisatorische eenheid. De decaan is bevoegd tot het geven van aanwijzingen aan medewerkers. De decaan is binnen de faculteit de 'primus inter pares' en verkeert daardoor in de positie dat hij enerzijds lid is van het wetenschappelijk personeel van de faculteit, anderzijds heeft hij als hoofd van de faculteit een bestuurstaak. Van de decaan mag worden verwacht dat hij over leidinggevende vaardigheden beschikt en ook op die grond door het college van bestuur wordt benoemd. Zo nodig kunnen managementcursussen bijdragen aan een goed functioneren van de decaan. Het verdient aanbeveling dat de decaan, lector of hoogleraar is, opdat het wetenschappelijk gezag van de decaan binnen de kring van de faculteit niet ter discussie kan komen te staan.

De decaan is op zijn beurt verantwoording schuldig aan het college van bestuur. In het verlengde hiervan kan het college van bestuur de decaan benoemen, schorsen en ontslaan.

De decanen zijn binnen de hoger onderwijsstructuur belangrijke managers. Hun functioneren is mede bepalend voor het functioneren van de instelling als geheel en het ligt dus voor de hand dat het college van bestuur met deze managers een geregeld managementoverleg voert. Binnen dit overleg, dat wordt aangeduid als het college van decanen, kunnen thema's aan de orde komen, die voor de verschillende faculteiten op verschillende manieren belangrijk zijn. Aan de orde kunnen komen de voorzieningen, waarop de faculteiten ieder voor zich een beroep moeten doen. In dit overleg kunnen het college van bestuur en de decanen onderling informatie uitwisselen van gedachten wisselen over de toestand van de instelling, over voornemens tot het treffen van maatregelen, over nieuw beleid en over de vele andere onderwerpen, die bij de besturing van de instelling aan de orde komen.

Hoewel het overleg vooral consultatief van aard is, gezien de beslissingsbevoegdheid van het college van bestuur (en van de decaan inzake aangelegenheden van onderwijs en onderzoek), heeft het overleg in het college van decanen de functie om te komen tot een zo groot mogelijk onderling draagvlak voor de diverse zaken die het management van de instelling betreffen.

Het is de taak van de decaan om een studentencommissie in te stellen, bestaande uit ten hoogste negen leden, teneinde de gestructureerde betrokkenheid van studenten bij facultaire aangelegenheden te waarborgen. Een studentencommissie is belangrijk omdat zij fungeert als formeel adviesorgaan dat de belangen, ervaringen en behoeften van studenten rechtstreeks inbrengt bij het faculteitsbestuur. Hierdoor wordt de kwaliteit van onderwijs, studenten klimaat en besluitvorming binnen de faculteit versterkt en beter afgestemd op de studentenpopulatie.

Artikel 76

Deze bepaling beoogt de kwaliteit en de voortdurende verbetering van het onderwijs binnen de faculteiten en opleidingen te waarborgen door de instelling van een opleidingscommissie. De opleidingscommissie vervult een centrale adviserende en toetsende rol ten aanzien van de onderwijs- en examenregeling en de uitvoering daarvan, en draagt daarmee bij aan transparante, zorgvuldige en inhoudelijk onderbouwde besluitvorming. Door wettelijk vast te leggen dat ten minste een derde van de leden bestaat uit studenten, voorgedragen door de studentencommissie, wordt de structurele betrokkenheid van studenten bij het onderwijsproces verzekerd. Hiermee wordt niet alleen het studentenperspectief verankerd in het beleid, maar wordt ook het draagvlak, de legitimiteit en de aansluiting van het onderwijs op de behoeften van de studenten versterkt.

Artikel 77

De raad van toezicht is een toezichthoudend orgaan en kent verschillende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Iedere individueel lid van de raad van toezicht is een toezichthouder en houdt onder andere toezicht op de financiële gezondheid, de uitvoering van de instelling en of de belangen van de studenten voldoende zijn gewaarborgd door het college van bestuur. De raad van toezicht heeft, naast het geven van goedkeuring inzake een aantal belangrijke niet-alledaagse aangelegenheden, een adviserende rol. Van de leden van de raad van toezicht wordt een prestatie verwacht. Van de leden wordt verwacht, dat zij zich naar behoren van hun taak kwijten en daarop aanspreekbaar zijn.

De raad van toezicht is belast met het toezicht op het bestuur van de instelling in haar geheel en op het beheer daarvan. Hij staat het college van bestuur met raad bij. Wat betreft de bevoegdheden van de raad van toezicht kan gewezen worden op een aantal beslissingen, waarvoor het college van bestuur de voorafgaande goedkeuring van die raad nodig heeft. Het gaat hier om zaken die

verder reiken dan alleen het dagelijks bestuur van de instelling, zoals de richtlijnen voor ethiek, het bestuurs- en beheersreglement, het instellingsplan, de begroting en de verslaglegging.

De raad van toezicht verantwoording schuldig aan de minister. De minister en de door hem aangewezen ambtenaren kunnen hem alle informatie vragen omtrent het handelen van de raad van toezicht, waaronder het gevoerde toezicht. De minister vertegenwoordigt de samenleving als algemeen beleidsbepaler ten aanzien van het publieke zorggebied, hoger onderwijs en als bekostiger. Teneinde meer zelfstandigheid aan de bekostigde instellingen te geven en de nodige afstand te scheppen tussen de minister en de dagelijkse gang van zaken van de bekostigde instellingen, functioneert de raad van toezicht als buffer.

Artikel 78

Deze bepaling verduidelijkt de taak en verantwoordelijkheid van de studentendecaan als centrale functionaris binnen het studentenbeleid van de instelling. De studentendecaan draagt zorg voor deskundige begeleiding en advisering van studenten en voor het ontwikkelen en actualiseren van voorlichtingsmateriaal, beleidsvoorstellen en procedurele naslagwerken, in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving.

Hiermee wordt beoogd studenten in staat te stellen optimaal te functioneren binnen de studieomgeving, knelpunten tijdig te signaleren en bij te dragen aan een transparant, toegankelijk en zorgvuldig studentenbeleid.

Artikel 79 en 80

Deze bepaling regelt de instelling en positie van de faculteitsraad als medezeggenschapsorgaan binnen een hogeronderwijsinstelling met meerdere faculteiten. De faculteitsraad waarborgt dat aangelegenheden die de faculteit in het bijzonder raken, worden besproken en voorzien van advies richting de decaan.

Door vast te leggen dat de faculteitsraad bestaat uit het docerend wetenschappelijk personeel en ten minste drie studentleden, wordt zowel de academische expertise als het studentenperspectief structureel betrokken bij de facultaire besluitvorming. In het geval van een instelling met slechts één faculteit wordt bestuurlijke efficiëntie gewaarborgd door deze taken en bevoegdheden bij de raad van toezicht te beleggen.

Artikel 81, 82, 83 en 84

De bestuursstructuur van het hoger beroepsonderwijs verschilt met de bestuursstructuur van de universiteit. Er is een directeur met een Raad van Toezicht boven zich. In deze artikelen worden de taken en bevoegdheden van de directeur en de Raad van Toezicht geregeld. Binnen de hoger beroepsopleiding komen de docenten en studentenvertegenwoordigers bij elkaar in een docentenvergadering. Daar worden over alle belangrijke zaken overlegd en besluiten genomen. De docentenvergadering vervult dezelfde functie als de faculteitsraad op de universiteit.

Artikel 85

De hoogleraar brengt jaarlijks verslag uit over zijn onderwijs- en onderzoekstaken.

Artikel 86 en 87

Binnen het hoger onderwijs zijn de studenten de belangrijkste actoren. Daarvoor treft het instellingsbestuur voorzieningen, zodat de student optimaal kan genieten van haar studie genot.

Artikel 93

Deze wet kan niet direct in werking treden. Het hoger onderwijs dient de gelegenheid te krijgen om zaken in te richten zoals de wet het heeft vastgesteld.

De Minister van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur is belast en verantwoordelijk voor de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de..... 2026

JENNIFER GEERLINGS-SIMONS

Paramaribo, 27 oktober 2026

De initiatiefnemers:

H. Lalmahomed

C. Dijksteel

N. Amatmohamed